

לשמוע קול שובר

צילום: דובנער הכנסת

8 נפרדים ונתשפ"א

האירועים והתמונות שנצרכו
בזיכרון הציבורי והותירו חותם גם
לשנים הבאות | **אלי שניידר**

18 תכלה שנה וקללותיה

שלושה מחברי הכנסת החרדים
מסכמים את תשפ"א - השנה
שבה המפלגות החרדיות מצאו
עצמן באופוזיציה | **אבי גרינצייג**

28 ברוכה הנאה שנת השבע

מונולוגים רוויי אמונה של
חקלאים על הניסיון והקשיים
בהחלטה להפקיר לחלוטין את
שדותיהם | **אלי שניידר**

24 הכותרות שעשו את תשפ"א

הרה"ג ראובן אלבז

ראש מוסדות "אור החיים" וחבר מועצת חכמי התורה

אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה

נמצאים אנו לפני יום הדין הגדול והנורא בו כל באי העולם עוברים לפניו כבני מרון (ראש השנה טז ע"א), "ובריות בו יפקדו להזכירם לחיים או למוות", ועל המדינות בו יאמר איזו לחרב ואיזו לשלום" (מנוסח תפילות ראש השנה), הכל נגזר ביום ראש השנה, הכל !

ביום ראש השנה נזכה אי"ה לקיים מצווה חשובה ביותר, מצוות תקיעת השופר, וכותב הרמב"ם (פ"ג מהלכות תשובה ה"ד) אע"פ שתקיעת שופר גזירת הכתוב היא, רמז יש בה: עורו ישנים משנתכם ונרדמים הקיצו מתרדמתכם וחפשו במעשיכם וחזרו בתשובה וזכרו בוראכם, אלו השוכחים את האמת בהבלי הזמן. עלינו לקחת את הרמז שבתקיעת השופר, בתהילים נאמר (פט, ז) אֲשֶׁרֵי הָעַם יוֹדְעֵי תְרוּעָה, ואומר הזוה"ק (פנחס רל"א ע"א) לא כתוב שומעי תרועה או תוקעי תרועה, אלא יודעי תרועה, שיודעים שזה לא סתם תקיעה, שמבינים את הסוד של תקיעת השופר.

הגמרא אומרת (ר"ה כח ע"א) שאם שמע קול שופר יצא, הכוונה הפשוטית זה ששמע את התקיעה, אך הכוונה העמוקה יותר של שמיעת קול שופר זהו מלשון "שָׁמַע יִשְׂרָאֵל" (דברים ו, ד) - התבונן והבין (ספורנו שם), אם שמע קול שופר דהיינו אם הבין את המהות של תקיעת שופר - יצא ידי חובה.

תקיעת שופר זה לא סתם קולות, זו אזהקת אמת, "צבע אדום" !, כשיש אזהקת כולם מתחבאים ותופסים מחסה, בתקיעת השופר אנו נכנסים לעשרת ימי תשובה שבהם אנו מתחבאים בתוך נבכי הנפש וחוזרים בתשובה שלימה, נִחְפְּזָה דְרָכֵינוּ וְנִחְקְרָה וְנִשְׁכָּח עֵד ה' (איכה ג, מ), ממך אברח אליך (מתוך פיוט כתר מלכות). אדם שנמצא בתוך המקלט ואינו יכול לשמוע חדשות בכל מיני מכשירי התקשורת, יש לו

נתנו לנו עשרה ימים גדולים בהם אנו יכולים לשנות ולהפך את כל גזר הדין לטובה, בכחנו ליירט את כל הטילים, על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב

פחד גדול, הוא לא יודע מה קורה, מי נפגע ומה הנזק, כך אנחנו צריכים להרגיש בתקיעת השופר, מתחילה עכשיו אזהקת ואין אנו יודעים מה יהיו תוצאות הטילים.

נתנו לנו עשרה ימים גדולים בהם אנו יכולים לשנות ולהפך את כל גזר הדין לטובה, בכחנו ליירט את כל הטילים, על ידי שנרבה בתפילות מעומק הלב, בסליחות בבכיה ותחנונים, בשמיעת שיעורי תורה, בקריאת תהילים ותיקוני זוהר הקדוש, בעשיית צדקות וחסד, זה הזמן, ננצל את הימים הגדולים שניתנו לנו.

היום יעמיד במשפט

בזוהר הקדוש מובא שהמילה "היום" בפסוק הפותח את פרשת השבוע (אֶתֶם נִצְבִּים הַיּוֹם) רומזת לראש השנה, יום הדין הגדול והנורא שעומד בפתחנו, כולם נצבים למשפט, ראשיכם שבטיכם וכו', כל איש ישראל, כל באי עולם עוברים לפניו כבני מרון (ר"ה טז ע"א).

החפץ חיים מספר שבזמן הבולשביקים היה אסור באיסור חמור לצאת לרחוב, כל מי שהם היו רואים ברחוב היו הורגים אותו מיד. והנה, פעם אחת יצא בשוגג אברך צעיר מחוסר ידיעה לרחוב, תפסוהו הבולשביקים, גערו בו וציוו עליו לעמוד סמוך לקיר, הוציאו אקדח לירות בו, אולם לפליאתם הרובה לא הוציא את הכדורים, הביאו רובה אחר וגם הוא לא ירה, הבינו שמשמים לא רוצים שאותו אדם ימות ושיחררו אותו לנפשו. בתחילה שערו וזקנו של האברך הצעיר היה שחור, אך לאחר מעשה זה כל שערו הפך לבן וצח, מחמת הפחד והחלחלה מהמיתה שעמדו להורגו. סיים החפץ חיים ואמר, מי ששומע שמתקרב משפט ה' ושערו לא נהפך לבן סימן שהוא לא מפחד מספיק מהמשפט, צריכים לפחד ממשפט ה', סֵמֶר מִפִּתְחֵךְ בְּשָׂרֵי וּמִמִּשְׁפָּטֶיךָ יִרְאֵתִי (תהילים קיט, קכ). פי אֵת כָּל מַעֲשֵׂה הָאֱלֹקִים יָבֵא בְּמִשְׁפָּט עַל כָּל נִפְלֵם (קהלת יד, יב), על כל עבירה יש את התשלום, וצריכים הרבה רחמי שמים כדי לצאת זכאים בדין.

גדולי ישראל הרגישו את פחד הדין, בחודש אלול היה רבי ישראל מסלנט מתמלא כולו פחד וחלחלה, וימים ספורים לפני ר"ה היו פניו חיוורות והיה מתהלך בכפיפת קומה. הגאון הצדיק רבי שלום שבדרון זצ"ל היה בתענית דיבור כל חודש אלול עד מוצאי יום הכיפורים, כהכנה לקראת יום הדין, פעם אחת לקחתי את בני שהגיע לגיל מצוות באחד מימי אלול לרב שיברכו, אך הרב רק הניח את ידו עליו ולא דיבר כלל.

עלינו לנצל את הימים הקדושים שאלהם אנו נכנסים, נשתדל לזעוק ולהתפלל מעומק הלב, להרבות בלימוד תורה, למעט בדיבור כל אחד לפי כוחו, מרבה דברים מרבה חטא (אבות פ"א מ"ז), ונרבה בצדקות, כדי שנמצא חן וחסד בעיני הקב"ה ונצא זכאים בדין. יהי רצון שתתחדש עלינו שנה טובה ומבורכת, שנת גאולה וישועה, שנכתב ונחתם בספר החיים והשלום, אמן.

כוווווולם מתחסנים

לקוחות כללית מגיל 12 ומעלה, הנכם מוזמנים
לבוא ולקבל את החיסון השלישי לקורונה
במתחמי החיסונים הפרוסים ברחבי הארץ

לקביעת תור חייגו *2700 | אתר כללית | אפליקציית כללית

אם חלפו 5 חודשים מיום קבלת החיסון השני

צעד לפני
בשביל הבריאות שלך

הרה"ג שמואל רבינוביץ

רב הכותל המערבי והמקומות הקדושים

הרתב פיך ואמלאהו

ב

גמרא מסופר על שני יהודים שהופיעו בדין תורה אצל הרב לאחר שהתעורר ביניהם ויכוח קשה ולא הגיעו לעמק השווה. פתח התובע וגולל את טענותיו, וכך אמר: "החכרתי את חלקת השדה הגדולה שלי לנתבע.

בתמורה לכך הוא התחייב לתת לי שליש מכל היבול שיצמח. בנוסף, המשיך הטוען, התנאי היה שהוא יזרע דווקא חיטים, והוא הפר את החוזה וזרע שעורים. עכשיו אני דורש ממנו שישלם לי כפי הממוצע הרב - שנתי של היבול בחיטים". כשהגיע זמנו של הנתבע להשיב, הייתה לו טענה ניצחת. "על מה אתה מדבר? ! הרי השנה "ארבה" היכה את כל שדות המדינה. גם אם נניח שהייתי ממלא את כל סעיפי החוזה בדיוק רב והייתי זורע חיטים בדיוק כמו שסיכמנו, הרי גם הן היו נפסדות, וממילא פטור אני מלשלם לך אפילו פרוטה אחת! יש לפנינו מקרה של חוזה שמופר ב'כוח עליון' שלא באשמת החוכר". שקט השתרר בבית הדין. לכאורה נראה היה שתשובה ניצחת השיב הנתבע, שנתלה בכוח עליון. אלא שכאן הגיע תורו של התובע. "ברשותכם רבותי, דיינים מומחים. עדיין אני תובע את שלי. בראש השנה האחרון התפללתי לפני הקדוש ברוך הוא שיצליח את גידול החיטים. נשאתי תפילתי מעומק הלב. מי יודע, ייתכן שאם היה זורע חיטים הייתה תפילתי מתקבלת והן היו צומחות לתפארה ולא נפגעות מהארבה. אמנם אותו ארבה היה 'מכת מדינה', אך אולי הקב"ה היה שומר ומגן עליי שלא אנזק".

נתבונן קמעא, מה אנחנו היינו אומרים על טענה כזו... עומד איש פשוט ודורש מהשני שישלם לו, על אף שבדרך הטבע אין סיכוי שהארבה ידלג משום מה דווקא על השדה שלו, והטענה שלו

אבינו שבשמים רוצה להעניק לנו בלי גבול, עד שיבלו שפתינו מלומר די, אך הוא מחכה ומצפה שנבקש ממנו

היא: "התפללתי".

ובכן, מתברר שההלכה הפסוקה היא (כמבואר בגמרא בבא מציעא דף ק"ו, ובשולחן ערוך 'חושן משפט' שכ"ב, ב') שאכן התובע צודק, כי תפילתו בוודאי הייתה מתקבלת, והיה מקויים בו כלשון הפסוק באיוב "ותגזר אומר ויקם לך". וכמו שפירש רש"י: "מה שתבקש מן היוצר יעשה - ואני לא ביקשתי מן השמים בתחילת השנה שיצליחני בשעורים אלא בחיטים". למדנו מכאן, הלכה פסוקה ומחייבת - שכל יהודי יש בידו כוח עצום ומחייב בראש השנה - של יכולת לבקש מהקב"ה מה שהוא רוצה. אם 'נתרגם' את דברי הגמרא על 'מכת מדינה' לחיינו אנו - חולה רח"ל באם יבקש ויתפלל מעומק לבו בראש השנה לזכות לבריאות אזי הוא יבריא... אדם במצב כלכלי קשה רח"ל אם נתפלל

לפרנסה טובה ולעשירות יתהפך מזלו לטובה, והגלגל יחזור ויעלה כלפי מעלה. אם נתפלל להסרת המגיפה - הקב"ה יסיר אותה מאיתנו. וכך כתב רש"י על האמור בפרק פ"א בתהילים, שהוא ה'מזמור של ראש השנה', "בצרה קראת ואחלצך אענך בסתר רעם" (פסוק ח'): "אתה קראת בסתר ביני וביניך, ואני עניתיך בקול רעם, הודעתי גבורות ונוראות בפרהסיא". עומד יהודי ומתפלל 'בסתר', והקב"ה עושה לו ניסים כאלו המרעידים את העולם בעוצמתם, כי הוא התפלל... אנו אין לנו אלא להתפלל. לנצל את הכוחות האדירים אשר העניק לנו הקב"ה ברוב חסדיו, ולא להיות בכלל מה שאמרו חז"ל (חגיגה ד'): "איזהו שוטה, המאבד את מה שנותנים לו".

אסור לנו להסתפק במועט, בבקשות קטנות לנחמה פורתא, וכמו אחד שזקוק לסכום כסף ומבקש מה 'שיזמין לו הלוואה במקום להתפלל שלא יצטרך ללוות. אלא כמו שנאמר באותו מזמור בתהילים (פסוק י"א): "הרחב פיך ואמלאהו", ופירש רש"י: "הרחב פיך לשאול ממני כל תאוות לבך, ואמלאהו - ככל אשר תשאל אמלא" - כמה שתבקש, כך תקבל.

אבינו שבשמים רוצה להעניק לנו בלי גבול, עד שיבלו שפתינו מלומר די, אך הוא מחכה ומצפה שנבקש ממנו, וכמו שאמר הנביא (ישעיה נ"ה, ו'): "דרשו ה' בהמצאו קראוהו בהיותו קרוב". ופירש רש"י: "בעוד שהוא אומר לכם דרשוני" - וכידוע שפסוק זה נאמר על עשרת ימי תשובה, שבהם הקב"ה מבקש 'דרשוני', תקראו אלי כשאני קרוב אליכם, עכשיו זה הזמן המסוגל ביותר. יה"ר שנזכה שארשת שפתינו תערב לפני מלך רם ונישא, ויתקבלו תפילותינו ברחמים וברצון, ויעלה זיכרוננו לפניו לטובה, ונזכה כולנו כאחד להיכתב ולהיחתם בספרם של צדיקים גמורים לאלתר לחיים ולשלום.

סנו

O₂XYGEN

שזהחיינו...
והגיענו ללבן הזה

חולמים על חולצה לבנה בוהקת כמו חדשה?

סנו אוקסיג'ן WHITE לכביסה לבנה
מסיר כתמים ושומר על לובן הבגדים לאורך זמן

✓ מלבין ✓ מסיר כתמים ביסודיות ✓ אינו מכיל אקונומיקה

יודע מחשבות ביום דין

ה

נה הימים הנוראים בפתח, הדי התפילות והסליחות מהדהדים באזנו, והלב רוגש מפני המלך היושב על כסא רם ונישא. מי לא נפקד כהיום הזה? מי לא נרעש ונפחד מפחד יושב תהילות ישראל? יכתבנו ה' אלוֹקינו בספר החיים ונזכה

לשנה טובה ומבורכת.

בין הפיוטים הנאמרים בראש השנה וביום הכפורים, בריתת ובהתרגשות הוא הפיוט הבא: וְכִכְנָן לָךְ הַכֹּל יִכְתִּירוּ... לְבוֹחֶךָ לְקַבּוֹת בְּיוֹם דִּין... לְגוֹלָה עֲמוּקוֹת בְּדִין... לְדוֹכֵר מִיִּשְׂרָאֵל בְּיוֹם דִּין... לְהוֹגֵה דְעוֹת בְּדִין.

אוי, כמה דמעות הוריד רבי חיים מברסק זצ"ל כשהגיע למילים, "להוגה דעות בדין"... בנו הרב מברסק זצ"ל סיפר עליו, שהבכיות הכי נוראות שלו בתפילות של הימים הנוראים היו שם.

כל אחד בוכה במקום אחר. רבי חיים בכה בשלש מילים אלו. והוא לא היה בוכה סתם, הוא ידע כי מכל סטייה קטנה בהשקפה ומכל שיבוש מזערי בדעת – בהשגותיו שלו – הוא יכול להגיע ל'מעוות לא יוכל לתקון'.

והנה בהמשך הפיוט אנו אומרים: "לְיֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת בְּיוֹם דִּין..." ויש מי שמביא (במסילה העולה) שגם שם בכה רבי חיים בכי תמורורים.

באמת זה מפחיד. שהרי אם הקב"ה ידון אותנו על המחשבות והדעות שלנו, אנה אנו באים? כי אם כמו שנאמר על דור המבול, (בראשית ו', ה'): "וירא ה' כי רבה רעת האדם בארץ, וכל יצר מחשבת לבו רק רע כל היום". איך נוכל לעמוד בדין? איך נצא זכאים בדין? על זה בכה רבי חיים, ומה נענה אנו אחריו?

מה נשתנה?

והנה עברו כעשרים יום ושוב אנו משתמשים בתואר "יודע מחשבות", אך הפעם בזווית שונה לגמרי. אנו עומדים בעיצומה של שמחת תורה, החזן נושא את ספר התורה בידו ואומר, "יֹדֵעַ מַחְשְׁבוֹת הַלְשִׁיעָה נָא...".

מה קרה כאן? כיצד התהפכו המחשבות מתובעים לסנגורים? איך בכינו בראש השנה וביום כיפור מהדיעה שהקב"ה יודע את מחשבותינו, ועתה אנו מבקשים שבזכות שהוא יודע מחשבות, יושיענו?

ייתכן לומר כי זו עבודת הימים הנוראים. לקחת את המחשבות ולשנות אותם. התשובה הופכת

אותנו לאנשים אחרים. כל מהותנו מתהפכת, כולל המחשבות. הנה היינו בעומק החטא, שקענו בתהום רעיונות ומחשבות רעות, ובמחשבה טובה ורצון אמתי לשוב ולהדבק בבורא המחשבות הפכו למליצי יושר.

תשובה - שינוי

כל מהותו של יום ראש השנה הוא שינוי. הבריאה מתחדשת ביום זה. כי זה היום תחילת מעשיך. היקום כולו מהשמים ועד הארץ פושט צורה ולובש צורה. הלבנה מבצבצת כסהר דקיק הרומוז לתחילה חדשה. שנה כשמה כן היא שונה – שינוי.

התחדשות הבריאה מעוררת גם התחדשות במעשי בני אדם. והקב"ה פועל אמת שפעולתו אמת וללבנה אמר שתתחדש עטרת תפארת לעמוסי בטן, שהן עתידין להתחדש כמותה' סימן הוא להם לישראל שאף הם עתידים להתחדש בגדולתן ולפאר ליוצרים.

ההתחדשות הזו היא התשובה. 'היום הרת עולם', זה הוא יום בו העולם נעשה כבריה חדשה. יום בו הלבנה בחידושה ועמה אנו פותחין את עשרת ימי תשובה. התשובה באה עם השינוי.

הברייתא במסכת ראש השנה (דף ט"ז) אומרת, 'מדרכי התשובה שינוי השם ושינוי מעשה' וביאר הרמב"ם את הדברים (פ"ב מהלכות תשובה ה"ד) וכתב 'מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים, ועושה צדקה כפי כחו, ומתרחק הרבה מן הדבר שחטא בו, ומשנה שמו כלומר אני אחר ואיני אותו האיש שעשה אותן המעשים, ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה'. השינוי הזה הוא כה מהותי עד כי ניתן לבקש שיודע מחשבות יושיע אותנו בזכות השינוי הזה, בזכות המחשבות שהפכו להיות טובות ומחוברות לדעת עליון.

תשובה מאהבה

ולנופך ספיר נביא את מה שמוכא בספרים הקדושים שמעלת חג הסוכות גדולה עד למאוד, מכיוון שחג זה הוא בבחינת 'תשובה מאהבה'. כי בימים אלו ישנן מצוות לרוב, ועם ישראל עובד את בוראו מתוך אהבה. עד לפני ימים מועטים היינו בעיצומה של היום הקדוש יום הכיפורים וודאי שכל יהודי ביום כה קדוש ונשגב עשה תשובה, אך דא עקא שכל התשובה שעשינו הייתה תשובה מיראה ופחד מהדין.

ואמרו בגמרא (יומא פ"ו) שבתשובה מיראה

הזדונות הופכות לשגגות. אך עתה שכבר עבר יום הכיפורים ובטוחים אנו כי נכתבנו ונחתמנו לחיים טובים, מגיע חג הסוכות ואנו מוקפים במצוות עשה בלקיחת ארבעת מינים ובבניית סוכה, וכידוע שמצוות עשה נובעת מאהבה ולא תעשה מיראה. ממילא עתה התשובה היא תשובה מאהבה. על תשובה מאהבה אומרת הגמרא שהזדונות לא הופכים לזכויות.

ובספרי חסידות מציינים, כי בראש השנה הלכנו אל הנהר, השלכנו את כל העוונות שלנו למים, ועתה בחג הסוכות באים אנחנו שוב לנהר ושואבים בשמחה את אותם המים עם החטאים שעברו שינוי מזדונות לזכויות, השינוי הזה הוא הסיבה שניתן לבקש עתה מבוחן לבבות ויודע מחשבות, "הושיעה נא". ולכן קוראים, "ושאבתם מים בששון ממעיני הישועה".

כח התורה

וננסה להבין את הדברים באופן נוסף. הרב מפונבז' זצ"ל ציין כי ישנם שתי הלכות בשולחן ערוך בהם נאמר שאדם לא ישוב באותה דרך שבא ממנה. האחד הוא כשעולה לתורה, והשני הוא כשנכנס לבית הקברות.

והסביר זאת במתק לשונו ואמר, כי כשאדם נכנס לבית קברות, משהו מתחולל בקרבנו, אין לך 'יזכיר לו יום המיתה גדול מזה'. ואין ספק כי יוצא מהמקום עם מחשבות אחרות ומשנה דרכו.

וכך גם כאשר עולה לתורה, משהו קרה כאן. הוא עמד ליד ספר התורה, בירך את נותן התורה, ראה את אותיותיה הקדושות וקרא בה. הייתכן שישוב כפי שהיה קודם עלייתו לתורה? אין ספק כי משהו התחולל בקרבנו.

וכך מבאר גם את מה שקרה ליוסף משיתא. בשעה שביקשו שונאים להיכנס להר הבית, אמרו לו ליוסף משיתא שיכנס לבית המקדש ומה שיוציא ראשון יהיה שלו. נכנס והוציא את מגורת הזהב. אמרו לו אין דרכו של הדיוט להשתמש בו, בקשו שיכנס שנית ומה שיוציא יהיה שלו וסירב.

ניסו לרצותו בפטור ממכס שלש שנים, ולא הסכים. ואמר, די לי שהכעסתי לבוראי פעם אחת אכעיסנו פעם שניה? על סירוב זה נתנוהו בחמור של חרשים והיו מנסרים בו, והיה צווח 'אוי לי שהכעסתי את בוראי'.

ושואל הרב מפונבז' רבי יוסף כהנמן זצ"ל, מה גרם לו לעשות תפנית מן הקצה אל הקצה? איך הגיע למצב בו היה מוכן למסור את נפשו לעמוד בכל הייסורים ובלבד שלא לחלל את המקדש

צילום: דוב בער הכטמן

לעשות את כל המצוות, ורצונו הפנימי האמתי הוא לקיים את המצוות, אלא שיצרו הרע מונעו זאת ממנו. ובוזה מסביר את מה שאמרו למי שמסרב לתת גט לאשתו, "כופין אותו עד שיאמר 'רוצה אני'". כי אחרי הכפיה מתגלה הפנימיות שלו. ובאמת הוא רוצה...

יסוד הדברים הוא סוד גדול בעולמה של התשובה. "האלוקים עשה את האדם ישר", אנחנו מקלקלים את השורה ע"י שסוטים מהדרך הישרה והולכים בדרך עקלקלות. אך הדרך לא מוציאה מאתנו את הנקודה הפנימית שנבראנו אתה, את היושר. נקודה זו נותרת כל הזמן. וכששבים בתשובה, לאן שבים? למקורות. לישרות הלב.

וכך מבואר בהלכות תשובה לרמב"ם (פ"ב ה"ד) 'מדרכי התשובה להיות השב צועק תמיד לפני השם בבכי ובתחנונים ועושה צדקה כפי כחו... ומשנה מעשיו כולן לטובה ולדרך ישרה...'. החטא יוצר חיץ בין החוטא לבורא, התשובה משיבה אותנו למקור, לכור ממנו חוצבנו. התשובה מגביהה אותנו עד כסא הכבוד. היא שוברת את המחיצות. החוטא שב למקורו הראשון וחוזר להיות ישר כפי שעשאו האלוקים. זה עומק הלב של כל יהודי ואלו מחשבותיו, כי באמת אנו רוצים להיות טובים וישרים.

ובזה אנו באים להקב"ה ביום דין ואומרים, "לְיִדְעַ מִן־שְׁבוֹת פְּיוֹם דִּין...". הן גלוי וידוע לפני כסא כבודך כי רצוננו לעשות רצונך, וכל חטאותינו הן חיצוניות. ומכח נקודה פנימית זו אנו זכאים לבקש בשמחת תורה, "יִדְעַ מִן־שְׁבוֹת הוֹשִׁיעָה נָא...".

לבבות 'לגולה עמוקות' 'להוגה דעות' 'ליודע מחשבות', שאין הכוונה בזה לציין את עומק הדין ותוקף המשפט, ממה שהקב"ה יודע את כל מעללי יצרי לב, אלא כאן משבחים את הקב"ה על שצופה ומביט בפנימיות האמתית שלנו, את הנקודה היהודית ואת שאיפתו האמתית של כל יהודי. וכיון שהקב"ה יודע מחשבות וצופה נסתרות, גלוי וידוע לפני כסא כבודו, שכל החטאים הם רק כישלון ומעידה, אבל באמת כל אחד ורוצה ושואף להיות עובד ה' באמת ובתמים. פנימיות הלב צחה היא וברה, וכל הפיוט אפוא מכוון למידת החסד והרחמים שישנם ביום הדין.

אל תראוני שאני שחרחרת

יהודי במהותו הוא טוב. ישראל אף שחטא ישראל הוא. כי בתוך תוכו יש בו חלק אלוהי ממעל, חלק שלא רוצה לחטא. וכבר אמר שלמה המלך בשיר השירים: "אֵל תִּקְרָאנִי שְׁאֲנִי שְׁחַרְחַרְתָּ שְׁשׂוֹפְתָנִי הַשֶּׁמֶשׁ" אין השחרחרות של ישראל כשחרותם של אומות העולם. אצל כל איש ישראל השחרחרות היא חיצונית. אנחנו לא רעים במהותנו. וגם אם חטאנו אין זה מתוך רוע לב. הרי אתה הבוחן כליות ולב יודע זאת... ואתה יודע מחשבות מכיר את פנימיותנו, וכי רוצים אנו חלילה למרוד כך? וכי בקשנו לפגום באמונה שלנו? וודאי שלא. גם אם חטאנו, הכל חיצוני.

ויסוד הדברים מבואר בדברי הרמב"ם (פ"ב מהל' גירושין ה"ב) שכתב שכל איש ישראל בעומק לבו רוצה

וקודשיו? על כך משיב הרב מפונבז', כי זה כוחו של בית המקדש, רק היה כמה שניות בתוכו וכבר הוא שאף לתוכו את קדושתו. כח הקדושה שפעפע בו לא נתן לו יותר לשוב לחטאו. זה כח הקדושה וכזה הוא כח התשובה.

ובזה נבין כי כאשר אדם מחזיק בשמחת תורה את ספר התורה, הקדושה אופפת אותו. המחשבות שלו משתנות וכל אורחות חייו הופכות למשהו אחר, משהו נעלה ונשגב.

עכשיו, כאשר הוא אוחז בידו בקדושת הספר ואומר "יודע מחשבות" אלו מחשבות אחרות לגמרי, מחשבות שיכולות להגן ולהושיע אותנו בזכותן. ומכאן באה הקריאה והבקשה, "יִדְעַ מִן־שְׁבוֹת הוֹשִׁיעָה נָא...".

הכל חסד

מהלך שונה בהסבר הפיוט 'לקל עורך דין', כתב הגראי"ל מינצברג זצ"ל, והסביר כי כאשר נתבונן בתוכנו, נראה שאין מטרתו לזעזע אותנו על עומק הדין, שהרי על עניין זה באה תפילת 'ונתנה תוקף'. אך הפיוט 'לקל עורך דין', אדרבה, בא לשבח את רחמיו של מלכינו, שהוא פועל רחמיו בדין. וכל הפיוט הוא שבח לה' שבעת עריכת הדין הוא מכריע לצדק דיננו.

וכן מוכח להדיא מן החרוזים, 'ותיק ועושה חסד' 'זוכר בריתו' 'חומל מעשיו' 'טהר חוסיו' 'כובש כעסו' 'לובש צדקות' 'סולח לעמוסיו', 'פודה עבדיו'.

באופן זה יש לפרש גם את שאר חרוזי הפיוט, 'לבוחן

הכותב הוא מחבר הספר "הגדתי היום" על הימים הנוראים וחגי תשרי, מסדרת הספרים שנכתבו ע"פ שיחותיו של הרה"ג אברהם ארלנגר שליט"א ראש ישיבת "נחלת שלמה" ב"ב. הספר מכיל כ-60 מאמרים ושיעורי יהדות כתובים בטוב טעם, ושווים לכל נפש, מומלץ מאד למחנכים ומחנכות בכיתות הגבוהות בישיבות ובסמינרים, ולא פחות לבתי שמרוממים את שולחן השבת והחג בדברים משובבי נפש. הפצה ראשית: יפה נוף או אצל המחבר: 052-7655777.

תכלה שנה

כ"ט
אלול
תשפ"א

ראשון	שני	שלישי	רביעי	חמישי	שישי	שבת
ל' 08 אוגוסט ראש חודש	א' 09 אוגוסט ראש חודש	ב' 10 אוגוסט	ג' 11 אוגוסט	ד' 12 אוגוסט	ה' 13 אוגוסט כניסת שבת: 19:06	ו' 14 אוגוסט צאת השבת: 20:06 שופטים
ז' 15 אוגוסט	ח' 16 אוגוסט	ט' 17 אוגוסט	י' 18 אוגוסט	יא' 19 אוגוסט	יב' 20 אוגוסט כניסת שבת: 18:58	יג' 21 אוגוסט צאת השבת: 19:58 כי תצא
יד' 22 אוגוסט	ט"ו 23 אוגוסט	ט"ז 24 אוגוסט	י"ז 25 אוגוסט	י"ח 26 אוגוסט	י"ט 27 אוגוסט כניסת שבת: 18:50	כ' 28 אוגוסט צאת השבת: 19:49 כי תבוא
כ"א 29 אוגוסט	כ"ב 30 אוגוסט	כ"ג 31 אוגוסט	כ"ד 01 ספטמבר	כ"ה 02 ספטמבר	כ"ו 03 ספטמבר כניסת שבת: 18:41	כ"ז 04 ספטמבר צאת השבת: 19:40 ניצבים
כ"ח 05 ספטמבר	כ"ט 06 ספטמבר ערב ראש השנה כניסת החג: 18:37	א' 07 ספטמבר ראש השנה	ב' 08 ספטמבר ראש השנה צאת החג: 19:35	ג' 09 ספטמבר צום גדליה צאת הצום: 19:23	ד' 10 ספטמבר כניסת שבת: 18:32	ה' 11 ספטמבר צאת השבת: 19:31 ילך שבת תשובה

תשפ"א תיזכר כשנה שבה התקיימו חילופי השלטון בישראל ושבה הסתיימה הכהונה הארוכה ביותר של ראש ממשלה בישראל • שנה שבה כל יהודי בכל מקום בעולם יזכור את הרגעים הכואבים והדיווחים הבלתי נתפסים על האסון במירון, האסון בביהמ"ד של חסידות קרלין והאסון בקהילה היהודית במיאמי • שנה שבה הקורונה, למרות החיסונים, ממשיכה לתעתע ולגבות קורבנות יקרים • שנה שבה המציאות הביטחונית ממשיכה להכתיב את סדר היום שכפתה על ישראל את מבצע "שומר חומות" • שנה שמסתיימת עם גל שריפות שע"פ ההערכות הוצתו על רקע לאומני • שנה שבה העולם מתרגל למציאות אחרת בבית הלבן עם לכתו של טראמפ • שנה שבה המעצמה הגדולה בעולם למדה על בשרה שיציאה מאפגניסטן טובה כהבטחת בחירות אבל לא למציאות בשטח • **תכלה שנה וקללותיה**

אלי שניידר

הי יושפל ותי ירום

שנת חילופי השלטון

את תשפ"א נתניהו מסיים בחופשה פרטית עם משפחתו בארה"ב, בעוד יריבו המר נפתלי בנט מתקבל בכבוד ע"י נשיא ארה"ב כראש ממשלת ישראל. זו תמצית הסיפור הפוליטי בישראל בשנה האחרונה

נתניהו ובני משפחתו בשדה התעופה בסן פרנסיסקו

בנט בווינגטון | צילום: אבי אוחיון לע"מ

אולי, ורק אולי, יכול היה לצלוח עוד ארבע שנים בראשות הממשלה.

השאלה המסקרנת ביותר בסיומה של תשפ"א במערכת הפוליטית, היא האם תם זמנו של נתניהו כראש ממשלה. האם יצליח אי פעם לשוב לכס ראש הממשלה? מרבית ההערכות שהסיויים לכך נמוכים. כל עוד משפטו מתנהל והאישומים נגדו עודם מרחפים, ראשי המפלגות שהחרימו את הישיבה עימו, ידבקו בכך גם בהמשך. לרשימה הארוכה של מפלגות שהפכו למתנגדי נתניהו, הצטרפה בתשפ"א גם מפלגת ימינה.

בסופו של דבר בתשפ"א, נתניהו לא רק איבד את שלטונו. גם בלוק הימין שעמל רבות על קיומו ותיחזוקו, הצטמצם באופן משמעותי. בארבע מערכות הבחירות האחרונות בלוק הימין נע כל העת בין 58 עד 60 מנדטים. חסרה לו אצבע אחת עד שלוש כדי לצלוח את רף שישים ואחד המנדטים. חציית הרוביקון של בנט למחנה 'רק לא נתניהו', גרעה מבלוק הימין שישה חברי כנסת. מחנה נתניהו מונה כיום וגם ע"פ הסקרים האחרונים 53-54 חברי כנסת. כדי להדביק את הפער נתניהו יצטרך לחולל את הבלתי ייאמן. מצד שני, אם יש מישהו שיכול לחולל זאת, הוא נתניהו עצמו. הוא עשה זאת ב-1996 כאשר הימין שלאחר רצח רבין היה חבוט וחבול תדמיתית וציבורית. הוא עשה זאת ב-2009 אחרי קדנציה שבה שלטה קדימה הפופולארית שבבחירות 2006 ריסקה את הליכוד בראשות נתניהו ל-12 מנדטים. ימים יגידו האם יצליח נתניהו לעשות זאת בפעם השלישית.

את תשפ"א נתניהו מסיים בחופשה פרטית עם משפחתו בארה"ב, בעוד יריבו המר נפתלי בנט מתקבל בכבוד ע"י נשיא ארה"ב כראש ממשלת ישראל. זו תמצית הסיפור הפוליטי בישראל של השנה האחרונה.

דבר אחד בטוח: כפי שנתניהו ידע לחזור מ-12 המנדטים והליכה משמימה לאופוזיציה לאחר בחירות 2006 ל-27 מנדטים וראשות הממשלה לאחר בחירות 2009, וכפי שבנט שלא צלח את אחוז החסימה בסבב א' של בחירות 2019 הוכתר לראש ממשלה אחרי סבב ד' בבחירות 2021, מוקדם יהיה לצפות פני עתיד. המערכת הפוליטית עוברת שינויים תכופים ותמורות שקשה מאד לחזות מראש. זה אולי המסר הפוליטי המובהק שניתן ללמוד מתשפ"א.

עם איילת שקד את הבית היהודי והקים את הימין החדש, כדי לפנות לקהלים חדשים. חסרו למפלגה פחות מ-2000 קולות כדי לחצות את רף אחוז החסימה. התמונות שבהן בנט נאבק על כל פתק בחדר ועדת הבחירות המרכזית נצרכו בתודעה הציבורית. באופן אבסורדי, נתניהו היה המנצח הגדול. בנט ושקד, שהחלו את הקריירה הפוליטית בלשכתו ב-2006 והפכו לבלתי רצויים בקרב משפחת נתניהו, נותרו מחוץ למערכת הפוליטית. אלא שאז החליט ליברמן שזמנו של נתניהו תם וסירב להצטרף לממשלתו בכל מחיר. ישראל הלכה לסבב בחירות נוסף ובנט שהבין שעתידו הפוליטי תלוי בגורל שותפיו מהעבר, הקים את גוש איחוד מפלגות הימין ונתת לשקד לעמוד בראש. לקח עוד סבב בחירות נוסף עד שנתניהו הצליח לפצל את כחול לבן ולכונן בישראל את הממשלה הפריטטית הראשונה. נתניהו בחר להותיר את חברי ימינה מחוץ לממשלה.

זה היה משגה אחד יותר מידי. בנט המתין לשעת הכושר כדי לתבוע את עלבונו הפוליטי. עם סיומה של מערכת הבחירות הרביעית, כאשר גוש נתניהו מנה 59 חברי כנסת כולל שבעת חברי ימינה, הבין בנט, שזמנו של נתניהו תם. הדיל להקמת הממשלה הפריטטית השניה היה סגור מראש. הפרטים האחרונים נסגרו בימים האחרונים למנדט שקיבל לפיד מהנשיא. בנט ניסה להכשיר את המהלך בדעת הקהל. מחנה השמאל שבעבר כינה את בנט בכינויי הגנאי החריפים ביותר, נאלץ לשבח ולהלל את מנהיגותו. מחנה מתנגדי נתניהו בימין שכולל את גדעון סער, אביגדור ליברמן, בנט ושקד, חברו יחד כדי לכונן בישראל ממשלה חדשה שבראשה לא עומד בנימין נתניהו. בשורה התחתונה: בנט הגיש לנתניהו את הנקמה הפוליטית מבלי לומר זאת מפורשות. רצית להשאיר אותי מחוץ לחיים הפוליטיים, סופך שקיבלת אותי כראש ממשלה בעורך צועד לאופוזיציה.

נתניהו מסיים את תשפ"א עם הרבה מאד חשבון נפש. אילו היה נזהר יותר בכבודו של גדעון סער ומעניק לו את אחד ממשרדי הממשלה החשובים כראוי למי שהגיע לחמישייה הראשונה בפריימריז של הליכוד. אילו לא היה משאיר את בנט ושקד באופוזיציה בעת הקמת ממשלת נתניהו-גנץ. אילו לא היה נכנס לעימות מול אביגדור ליברמן. אילו היה מצליח לשכנע עוד שני מנדטים של ליכודניקים לצאת להצביע וחוצה את מחסום 61 המנדטים.

במושגי הפוליטיקה הישראלית, שנת תשפ"א תיזכר כשנת המהפך. אינו דומה המהפך של מנחם בגין בתשל"ז למהפך הנוכחי, אולם אחרי 12 שנות כהונה רצופות, סיום כהונתו של בנימין נתניהו כראש ממשלת ישראל הוא לא רק חדשה פנים פוליטית בישראל. מהדורות החדשות ברחבי העולם, פתחו מהדורות ודיווחו על החלפת השלטון בישראל.

עד לפני מספר חודשים, סיכוייה של הממשלה הנוכחית, היו בעיקר תיאורטיים. איש לא העלה בדעתו שנפתלי בנט על שבעת המנדטים שקיבל יכהן כראש ממשלה. איש לא שיער שיסכים לשבת בממשלה אחת עם מפלגת העבודה, מרצ ורע"ם. ימים אחדים לפני הבחירות התייצב בנט מול המצלמות והצהיר שלא יישב עם יאיר לפיד בממשלה אחת. לא ברוטציה ולא בכל קונסטלציה אחרת. הוא חתם על מסמך שבו הוא מתחייב לכך וקרא לנתניהו לחתום על המסמך, תחת ההנחה שנתניהו יקים ממשלה בתמיכת רע"ם. לאחר הבחירות, היוצרות התהפכו. בנט שעט לממשלה שבה רע"ם חברה בקואליציה ונתניהו שיכול לבוא בטענות בעיקר לעצמו על שהכשיר את השיח עם מנסור עבאס, גרם לליכוד לאבד את השלטון לראשונה אחרי 12 שנה.

במבחן שבו פוליטיקאים נמדדים על הפרת בחירות, בנט מכבב בראשות הרשימה. שורה ארוכה של הבטחות בחירות הוא הפר בזו אחר זו, לטובת הבטחת בחירות אחרת: למנוע בחירות חמישיות.

בליכוד בטוחים שבנט ושקד רקמו את המהלך הזה מבעוד מועד. לטענתם, ההצהרות של בנט ולפיהן יש לנתניהו את שבעת האצבעות של 'ימינה' היו הצהרות סרק מאחר והם ידעו שח"כ סמוטריץ' לא יסכים לכונן ממשלה בתמיכת רשימת רע"ם. הם נתנו לזמן לעבור. המנדט עבר מנתניהו ללפיד. לפיד, שמכיר היטב את בנט מימי ברית האחים בקואליציית 2013, רקם הקמת ממשלה שבה בנט יעמוד בראשות הממשלה במחציתה הראשונה של הקדנציה בתמורה לכך שיחצה את הקווים. בנט אכן חצה את הקווים. בוחרי, לפחות רובם המכריע, התנגדו להקמתה של הממשלה הנוכחית.

בשלב הזה בקריירה הפוליטית שלו, לבנט אין מה להפסיד. הוא יצטרך לבנות לעצמו קהלים חדשים. לפני למעלה משנתיים, לפני בחירות מועד א' ב-2019, נטש יחד

ומי בחניקה

מירון תשפ"ב כבר לא ייראה אותו דבר

חבל שארבעים וחמישה יהודים יקרים היו צריכים לקפד את חייהם כדי שדברים יתחילו להשתנות. את מירון תשפ"א לא נרצה לזכור, אך לעולם לא נוכל לשכוח

המראות שלא יישכחו. קורבנות האסון במירון | צילום: ישי ירושלמי, בחדרי חרדים

של ארבעים וחמישה קורבנות, מה שהוגדר כאסון האזרחי הכבד ביותר שאירע בישראל, זועקים אלינו מן האדמה. מרבית הנוגעים בדבר, ובעיקר מרבית הציבור החרדי מבין שהטיפול בהר מירון חייב להיות אחרת. שסבך האחרים על המקום, רק מקשה על ביצוע שינויים בשטח. שכל שינוי ולו הקטן ביותר במתחם, מצריך שלל אישורים מכמה וכמה גופים הנוגעים בדבר. הציבור הרחב אינו שולט ברזי המקום. הוא אינו יודע מיהם חברי ועדת החמישה, או המרכז הארצי למקומות הקדושים, ההקדשות, משטרת ישראל או כל אחד מהגופים האחרים האמונים על המקום.

מירון תשפ"ב כבר לא ייראה אותו דבר. חבל שארבעים וחמישה יהודים יקרים היו צריכים לקפד את חייהם כדי שדברים יתחילו להשתנות. את מירון תשפ"א לא נרצה לזכור, אך לעולם לא נוכל לשכוח.

לאחד את כלל הציבוריות הישראלית למפגן של סולידריות וערכות הדדית. יחלפו ימי השבעה עד שהשגרה על שלל ויכוחיה תחזור לראש סדר היום.

בשוך ימי השבעה, ואולי כבר בעיצומם של ימי האבל, החל חשבון הנפש. ויכוח ציבורי עז ניטש סביב הצורך בהקמתה של ועדת חקירה. דיו רב מידי נשפך סביב הסוגיא האם ועדת חקירה ממלכתית תחקור את כשלי מירון או ועדת חקירה בתצורה שונה, נטולת שינויים של ממש. הקמתה של הממשלה החדשה גרעה את הוויכוח וההחלטה הראשונה שקיבלה מיד לאחר כינונה, הייתה הקמת ועדת חקירה ממלכתית. הוועדה החלה את פעילותה לאחר שמונו שלושת חבריה, ועל פי העדויות שנשמעו עד כה, דבר אחד ברור: במקום המתויר ביותר אחרי הכותל המערבי, יש יותר מידי אחרים ופחות מידי נושאים באחריות. כל אחד מגלגל את האשמה על האחרים. כל אחד בטוח שפעל נכון, ורק דמם

מירון תשפ"א. אירוע שייצרב לנצח בהיסטוריית העם היהודי. האסון הכבד שניחת עם מותם הטראגי של 45 קורבנות תפס את כולנו לא מוכנים.

אין אחד שלא יזכור מתי היה הרגע המדויק שבו שמע על האסון ומימדיו. זה התחיל בסביבות השעה 1 לפנות בוקר בליל ל"ג בעומר. הדיווחים הגיעו טיפין טיפין. תחילה דיווח על פארנצ'עס שקרס. אט אט החלו להגיע עוד ועוד דיווחים והתמונה החלה להתבהר: במדרגות שמוכילות ממתחם 'תולדות אהרן' נמחצו למוות מאות בני אדם. המספרים היו בלתי נתפסים. עם כל שעה שחלפה, עודכנו מספרי ההרוגים והפצועים.

ברקות הראשונות עוד נמשכה ההילולא והתזמורת המשיכה לנגן. זעקות 'הצלה' נשמעו מכל עבר. יחלפו עוד מספר דקות עד שהכרוז הכריז על סיומה של ההילולא. גם במשטרה הודיעו מיד לאחר מכן: אירועי ל"ג בעומר תשפ"א הסתיימו. כל הציבור מתבקש להתפנות מההר. המראה העצוב של מאות אלפי יהודים צועדים רגלית בשורה ארוכה ממרומי ההר אל חניוני האוטובוסים, היה מראה עצוב במיוחד.

לא משנה איפה הייתם ומה עשיתם, באותן דקות, החיים של כולנו נעצרו. כל אחד מאיתנו הכיר מישהו מהנפגעים. מאות אלפי משפחות דאגו לגורל יקיריהן לאחר שהטלפונים הסלולריים במקום קרסו. הורים דואגים ניסו לתפוס בטלפון את בניהם במשך לילה שלם. הכאוס שלט בכל פינה בהר מירון. יחלפו שעות ארוכות עד שאחרון הנעדרים אותר. זה היה לילה ארוך וכואב. לילה שמתנדבי מד"א וארגוני ההצלה שנכחו במקום, לא יישכחו כל חייהם. כמות הנפגעים לא זכורה גם למי שהורגל באסונות המוניים. גם מתנדבים וותיקים שעדיין זוכרים את פיגועי הטרור ההמוניים, לא נתקלו בכמות כה גדולה של נפגעים בזירה כ"כ קטנה וצפופה.

שום דבר לא הכין אותם למראות הזוועה. החייאה אחר החייאה, פינוי אחר פינוי, וזירת מוות מרממת שבמרכזה שורה ארוכה, ארוכה מידי של הקורבנות. ארבעים וחמישה יהודים קדושים שעלו לשפוף שיח לפני הקב"ה בליל ל"ג בעומר בצינון של התנא הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, קיפדו את חייהם באסון כל כך כבד.

התמונה שבה מונחות זו לצד זו שורת הקורבנות שעד לפני דקות אחדות עוד נלחמו על חייהם, מלווה אותנו עד היום. היא תמשיך ללוות אותנו לנצח. זהו אחד הרגעים שאין דומה לו. מספר בלתי נתפס שהלב מסרב להאמין והמוח מסרב לעכל. מעט מאד אנשים הלכו לישון בלילה הזה. עם שחר של יום שישי, ערב שבת קודש, החלו להגיע שמות הנספים. האסון לכד את כל רבדי היהדות. מכל הערים, מכל המגזרים, חובשי כיפות שחורות, חובשי כיפות סרוגות, ליטאים, חסידיים וספרדים, בני חו"ל ובני ארץ ישראל. הטרדיה פקדה את כולם. איך מעכלים אסון כזה? איך מסבירים לצעירי הצאן על מה זאת עשה ה' לנו ככה? לימים אחדים שלטה תחושת האחדות. האסון הצליח

מוקדי יציאה לתחבורה הבין-עירונית מירושלים במוצאי החגים
 במוצאי ראש השנה, יום כיפור ושמחת תורה יפעלו מוקדי יציאה לתחבורה הציבורית.
 האוטובוסים יצאו בתדירות גבוהה מיד כשיתמלאו. בשעות אלה לא יתקיים איסוף במסלול הרגיל.

מוקדי יציאה ומסלולים מיוחדים לקווים בין-עירוניים				
תאריך	קו	יעד	סוג השירות	שעות פעילות
מוצאי ראש השנה, יום כיפור ושמחת תורה	402	בני ברק	מוקדי יציאה: קרית המדע מסלול מיוחד: שד' גולדה- ציר בר אילן- המשך למסלול הרגיל ללא תחנת מוצא ב"שפע חיים" וללא כניסה לרחובות אוהל יהושע ושמגר	השירות יפעל שעה אחרי צאת ראש השנה ושמחת תורה ושעתיים אחרי צאת כיפור ועד השעה 01:00 בלילה
	451, 450	אשדוד		
	407	נתניה	מסלול מיוחד: שד' ויצמן, גשר בן דור, שד' הרצל, שד' שז"ר, ירמיהו, שמגר, שרי ישראל יציאה מהעיר	
	424	רחובות		
	426	פתח תקווה		
	419, 418, 417	בית שמש	מוקד יציאה: האדמו"רים ליינער מסלול מיוחד ל-417 בלבד: שרי ישראל, נורדאן, שז"ר (מול בנייני האומה), יציאה מהעיר מסלול מיוחד ל-418 בלבד: תחנת איסוף ראשונה בירמיהו/ שמגר (לכיוון היציאה מהעיר), ירמיהו, יציאה מהעיר	
	555	ערד	מוקד יציאה: ירמיהו 3 (בנוסף למסלול הרגיל)	
	556	קרית גת	מוקד יציאה: ירמיהו 24	
מוצאי ראש השנה ושמחת תורה	982, 992, 993	מירון, צפת	מוקד יציאה: מסוף הר חוצבים	השירות יפעל מצאת החג ועד השעה 01:30 בלילה, לפי לוח זמנים
מוצאי ראש השנה בלבד	277	אלעד	מוקד יציאה: חטיבת הראל/ שמואל הנביא - מול בית העלמין מסלול מיוחד: יציאה מתחנה (5200) מול בנייני האומה ומשם ישיר לבגין, כביש רמות והמשך כרגיל	השירות יפעל בין השעות 20:45-24:00 החל מהשעה 24:00 הקווים יחזרו למסלולם הרגיל
	296 ל-א', 296 ל-ב'	ביתר עילית	מוקדי יציאה: ירמיהו 20 שרי ישראל/תורה מציון כביש 1/זקס קרל נטר/שמעון הצדיק	
	320, 310	מודיעין עילית	מוקד יציאה: שרי ישראל/חשמונאים מסלול מיוחד: יציאה מגבעת התחמושת וימינה לשמואל הנביא. משם לשד' גולדה כרגיל	
	340, 330	מודיעין עילית	מוקד יציאה: מלכי ישראל/ברנדייס מסלול מיוחד: יציאה מגבעת התחמושת וימינה לשמואל הנביא. משם לשד' גולדה כרגיל	

- בשעות הפעלת המוקדים**

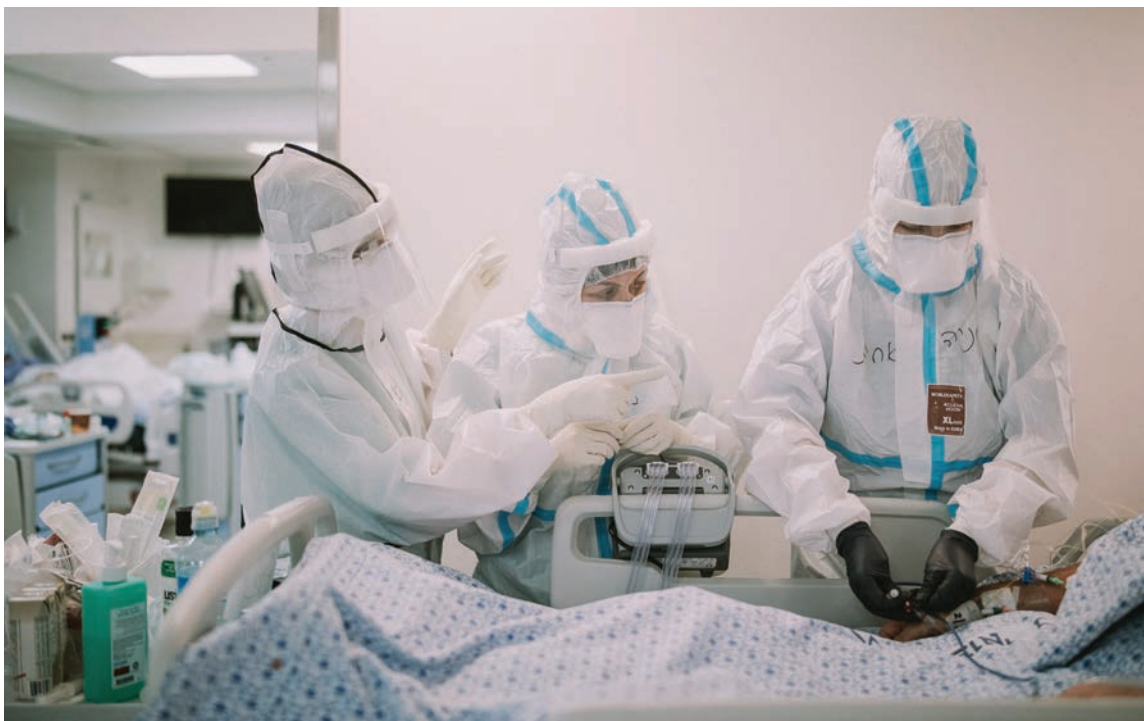
  - מעבר לתחבורה ציבורית בלבד ברחובות שפע חיים, אוהל יהושע, ירמיהו והפנייה מבר אילן שמאלה לשמואל הנביא.
  - קו 9 לא יכנס לקרית בעלזא.
- קו 59 לכיוון נווה יעקב ייסע דרך זית רענן, עזרת תורה, עלי הכהן. לכיוון גשר המיתרים הקו ייסע דרך שמגר, פ"ת והמ"ג.
  - קווים בינעירוניים במסלול רגיל ללא כניסה לאזור בעלזא ושמגר: 999, 997, 996, 983, 972.
  - שימו לב!** גם בחגי תשרי יופעל מערך קווים ישירים מהשכונות בירושלים לערים ברחבי הארץ.
- לקבלת זמני יציאה מדויקים לכל קו, נא חייגו *8787
  - יתכנו שינויים נוספים בהסדרי התנועה בהתאם להנחיות המשטרה. נהגים ברכב פרטי מתבקשים להימנע מלהגיע לאזור.

לשיפור השירות העירוני לכותל המערבי, קווים 1 2 3 פועלים במשך כל שעות הלילה מתאריך כ' באלול ועד ליל הושענא רבה

הקורונה עדיין כאן

המגפה ששיבשה את חייהם של מאות מיליוני בני אדם ממשיכה להכות גלים גם כאשר אנו נמצאים בשעריה של שנת תשפ"ב. הציבוריות הישראלית תמשיך לנהל את הוויכוח איזו מדיניות נכונה: מדיניות הסגרים וההגבלות של נתניהו או מדיניות ההכלה של בנט

מחלקת קורונה במרכז הרפואי בני ציון

נוכחותה של הקורונה השפיעה על החיים הציבוריים והפרטיים של כולנו. למעשה, היא השפיעה על העולם כולו. חיי אדם רבים קופדו, מיליונים חלו ברחבי העולם, עסקים רבים קרסו וכלכלות העולם יצאו מאיזון.

שנת תשפ"א נפתחה בדיון הציבורי הנוקב סביב סוגיית בתי כנסת שנסגרו אל מול ההפגנות מול מעון ראש הממשלה בבלפור שהמשיכו להתקיים. היו אינספור תירוצים, הסברים ופולפולי סרק בסוגיא הזו. בשורה התחתונה: קוראים לזה איפה ואיפה. לא משנה איזו הגדרה משפטית ייתנו לזה, העובדה שמפגיני בלפור הורשו לקיים הפגנות ענק, כולל סעודת ר"ה המונית משותפת, בעוד על שאר אזרחי ישראל נאסר להתכנס מלבד המשפחה הגרעינית ומנייני התפילות התקיימו בחום השמש במרחב הפתוח, היא אות קלון למדינת ישראל. בבחירה בין היהודית והדמוקרטית, ישראל בחרה בחלק הדמוקרטי ופחות בחלק היהודי.

הציבור החרדי הרגיש את היטב את השלכותיה של הקורונה, אולי יותר מכל מגזר אחר בחברה הישראלית. מודל הרמזור שדירג את צבעי הערים לפי כמות המאומתים באותה עיר, שימש את מקבלי ההחלטות להטיל סגר כמעט רק על הערים החרדיות. ערים חילוניות שנצבעו באדום לא נסגרו הרמטית כפי שמצאו עצמם תושבי בני ברק, אלעד, ביתר, בית שמש והשכונות החרדיות בירושלים. איכשהו, להטיל סגר על תושבי עיר אחת, נשארה כ"פריבילגיה" השמורה רק לציבור החרדי.

אבל לא רק סגרים היו בתשפ"א. חודשים אחדים אל תוך תשפ"א, התבשר העולם שחברת פיזור האמריקאית וחברת מודרנה הבריטית הגיעו אל קו הגמר במירוץ לחיסון. אחריהן הגיעו חברות נוספות אבל שני תאגידי הענק הללו כבשו את השוק ומהרגע שהרשויות בארה"ב אישרו באישור חירום את מתן החיסון, החל מרוץ נגד הזמן בקרב כל מדינות העולם לרכש חיסונים מאסיבי.

ישראל, שההסכם הראשוני שחתמה היה מול חב' מודרנה, מצאה עצמה מנהלת מו"מ קדחתני מול חברת פיזור שהייתה הראשונה לייצר חיסונים בכמויות ענק. ראש הממשלה לשעבר בנימין נתניהו החליט להטיל את כל כובד משקלו ע"מ להשיג מיליוני חיסונים עבור אזרחי ישראל. הלחץ שהפעיל על אלברט בורלא, המנכ"ל היהודי של חב' פיזור, בן למשפחת ניצולי שואה, עם תודעה יהודית ורגש חם לישראל, פעל את פעולתו.

בדיעבד הסתבר שחב' פיזור ביקשה לקחת את אחת המדינות כמודל ע"מ לבחון את יעילות החיסונים בקרב אוכלוסייה של מדינה שלמה. בחב' פיזור ביקשו לקחת את אסטוניה כמודל ולחסן את כל אזרחיה. אלא שבמסגרת הלחץ המאסיבי, שכלל לפי עדותו של מנכ"ל פיזור עצמו עשרות שיחות מנתניהו, טען רה"מ לשעבר שמדינת ישראל היא המודל האולטימטיבי, בשל המגוון האתני ממנו מורכבת אוכלוסיית ישראל. יהודים וערבים, ילידי הארץ וילידי מרבית מדינות העולם, עולים מחבר העמים לצד עולים ממדינות אפריקה. בורלא השתכנע וכל השאר היסטוריה. ישראל הקדימה את כל מדינות העולם והייתה לראשונה שמחסנת

את מרבית אזרחיה בשתי מנות חיסון. אט אט, מדדי התחלואה צנחו. עם כל שבוע שחלף הוסרו עוד ועוד מההגבלות שהוטלו על אזרחי ישראל. אולמות האירועים נפתחו, בתי הספר חזרו ללימודים, המתווים בוטלו ואפילו המסכות, שהפכו לסימן ההיכר של השנה וחצי האחרונה, הפכו לפריט לאספנים.

ואז הגיעה הדלתא. הווראיינט שהגיע לישראל דרך שערי נתב"ג הפרוצים העלה את מדדי התחלואה לשיאים שלא היו בגלים קודמים. שנת תשפ"א מסתיימת עם כעשרת אלפים מאומתים ביום. גם מספרם של החולים קשה ממשך לטפס. למעלה מ-20 בני אדם ביום משלמים בחייהם על התפרצות הגל הרביעי.

ראש הממשלה נפתלי בנט, החליט, ככל הנראה בעזרת יועציו שלא להשתמש במילה קורונה אלא לקרוא לה מגפת הדלתא. יודע כל ילד בישראל שדלתא הוא אחד הווראיינטים של הקורונה. מוטציה כמו מוטציות רבות שקדמו לה שגורמת להדבקה המונית. היא חזקה יותר והיא מחייבת גם את המחסונים לקבל מנת חיסון שלישית. גם בזה, ישראל היא הראשונה בעולם שמחסנת את אזרחיה בחיסון שליש. איתרע מזלה של הממשלה הנוכחית שהגל הנוכחי נפל במשמרת שלה. נתניהו ויתר חברי הליכוד טורחים להדגיש שוב ושוב, שהממשלה הנוכחית קיבלה מדינה עם חמישה נדבקים יום ובחלוף חודשיים ישראל על סף עשרת אלפים מאומתים ביום. עובדתית זה נכון, אך האם הגל הרביעי היה

פורץ גם במשמרת של נתניהו? סביר להניח שכן. הדלתא פחות מתעניינת בפוליטיקה הישראלית, כפי ששלושת הגלים הראשונים היו במשמרת של נתניהו, גם הגל הרביעי היה מונח לפתחו. השאלה היא דרכי הפעולה. נתניהו דגל בהליכה לסגרים מצד אחד ומתן מענקים לעסקים ועצמאיים שמקור פרנסתם נפגע. בנט, בניגוד גמור להצהרותיו בחודשים שקדמו להקמת הממשלה ובניגוד לדברים שכתב בספרו "איך לנצח מגיפה", מעדיף להשאיר את המשק פתוח, גם במחיר של עשרת אלפים מאומתים ביום. בנט לא לבד. רבים מחברי הקואליציה הנוכחית אווזים בדעה זו. אמרה זאת חברת מפלגתו שרת הפנים איילת שקד בראיון שעורר עליה זעם ציבורי רחב. לדבריה, במגפה יש חולים ויש מתים וצריך להכיל את זה. הדברים כאמור עוררו סערה ציבורית. יו"ר האופוזיציה בנימין נתניהו רכב על הגל וקרא לממשלה להציל חיים ולא להכיל מתים. הראיון הזה מן הסתם עוד יישלף מהארכיון בהגיע עת ההליכה אל הקלפי.

כפי שכל אזרחי ישראל יודעים, גם רה"מ בנט יודע, שכאשר הממשלה עומדת על כרעי תרגולת וכל ח"כ יכול למוטט את הקואליציה ולהפיל את הממשלה, קשה מאד לקבל החלטות הוות גורל על סגר או מניעת התקהלות. כדי לקבל החלטות מהסוג הזה צריך מנהיגות חזקה ותמיכה ציבורית רחבה. לבנט אין בינתיים את שתיהן.

כולם בקו אחד!

לכל לקוחותינו, קוראינו ולכל עמך בית ישראל

שנה טובה ומתוקה

שנת אושר ושלווה
שנת בריאות ופרנסה
שנה של גאולה שלמה
תכתבו ותחתמו לחיים טובים

קו מחשבה

קו עיתונות

רשת השבועונים המקומית המובילה והגדולה בציבור החרדי

קול העיר	השבוע	השבוע	השבוע
בני ברק	בירושלים	בפתח תקוה	באלעד
השבוע	השבוע	השבוע	ביזנס
בחולון בת ים	ברחובות	בבית שמש	כלכלי

מזל
הלוח
וברכה
הארצי

נפרדים מתשפ"א

מי בחרב

שומר חומות: סבב בלתי פוסק

אין דרך להכניע את ארגון הטרור חמאס, כשם שאין מוצא לסכסוך הישראלי פלסטיני. העימותים הצבאיים ליוו את נתניהו ב-12 שנות שלטונו, כפי שליוו את קודמיו וכפי שילוו את כהונתו של נפתלי בנט

מטח טילים מעזה על ישראל אל מול טילי כיפת ברזל במהלך מבצע 'שומר חומות'

האמת שהתרגלנו. התרגלנו לסבבים בלתי פוסקים בעזה. גם בהיותה תחת שלטון הרשות הפלסטינית וגם כאשר חמאס אוחד בהנהגה השלטון. אף ראש ממשלה לא הצליח להביא לרגיעה מוחלטת בעזה. לא הסכמי שלום ולא הפצצות מהאוויר, ואפילו לא כניסה קרקעית לעזה. לכולם ברור: גם כיבוש עזה לא יביא לשקט. בויכרון הקולקטיבי של אזרחי ישראל, עזה נצרכה בתודעה כמדמנה שמובילה מעת לעת למבצעים שרק שמותיהם משתנים: גשמי קיץ, עופרת יצוקה, עמוד ענן, צוק איתן ועוד מבצעים רבים, עד למבצע האחרון, מבצע 'שומר חומות', שפרץ ביום ירושלים האחרון, כ"ח באייר, העשירי במאי.

כל ראשי הממשלה שלאחר מלחמת ששת הימים, מלוי אשכול ועד נפתלי בנט, הבינו ברגע שהתיישבו על כס ראש הממשלה, שלסוגייה הפלסטינית בעזה, אין פתרון חד משמעי. נתניהו טרם עלייתו לשלטון ב-2009 הבטיח למוטט את שלטון חמאס. בדיעבד, הוא רק חיזק את מעמדו של ארגון הטרור ששולט בעזה. נתניהו, כחלק ממדיניות עקבית, הבין שאין דרך לפתור את הסכסוך ולכן בחר לנהל את הסכסוך. הכסף הקטארי הועבר במזוודות עמוסות בדולרים, כאשר לכל הצדדים ברור שמרבית הכסף מועבר להרחבת פעילות הטרור של חמאס ולמימון חפירת מנהרות הטרור. גם הממשלה הנוכחית, שראשיה הבטיחו לנקוט ביד קשה על כל פעילות טרור מחרישה לנוכח בלוגי הטרור המשוגרים מעזה ומכלים דונמים רבים בשדות יישובי העוטף. גם ירי מכוון שפצע את חייל מג"ב בראל חדריה שמואלי הי"ד, שנפטר מפצעיו כעבור 9 ימים, לא הניב תגובה משמעותית של ישראל. בנט בחר באופציית ה"איפוק זה כוח" שבו נקט אריאל שרון, עד שגם הוא הבין שאין מנוס מלצאת למבצע "חומת מגן". מדינה לא יכולה לאפשר ירי אינסופי על שטחה.

מבצע שומר חומות נולד בעיצומו של המשא ומתן הפוליטי, שבועות אחדים לאחר סבב הבחירות הרביעי. באותם ימים החל נפתלי בנט להכין את דעת הקהל לכך שבכוונתו להקים ממשלה יחד עם מפלגות גוש 'רק לא ביבי'. מבצע צבאי אמור היה לגדוע את חלומותיו. ואכן, עמוק אל תוך המבצע, כאשר צה"ל הפציץ באופן חסר תקדים את עזה, וכאשר במקביל ערביי ישראל יצאו למסעות פוגרום ולינצ'ים כנגד יהודים בערים המעורבות בתוך ישראל, היה ברור שהקרע בין החברה הערבית לציבור הישראלי, אינו ניתן לאיחוי. בשיחות סגורות בנט הודיע שאופציית ממשלת השינוי ירדה מהפרק.

בדיעבד, היה זה תרגיל נוסף ברשימת התרגילים הארוכה של בנט להרדים את מחנה הימין. בנט לא אמר בקולו שלא יקים ממשלת שינוי. הסיפור הודלף לעיתונאי יאיר שרקי בחדשות 12. במחנה הימין חגגו. נתניהו נשם מעט לרווחה, אך לא שיער שבנט לא מתכוון למה שאמר ושאלו ימיו

כבר 20 שנה שהם יודעים שזה מתחיל בטפטוף של קסאמים ורקטות וככל שחולף הזמן הטפטוף הופך לגשם שוטף ולמבול של טילים ולאיינספור אזעקות צבע אדום. לזה אי אפשר להתרגל לעולם. תשאלו את ההורים המתגוררים ביישובים אלו, כיצד דור שלם גדל בחרדה מתמדת ובדריכות אינסופית לקראת האזעקה הבאה. הם יודעים שלא חשוב מי עומד בראשות הממשלה ומי הרמטכ"ל המכהן. מבצע צבאי הוא עניין של זמן. זה יתחיל בידי תועה של ארגונים סוררים בעזה, ימשיך בידי חד פעמי, יתעצם ככל שהתגובה הישראלית תהיה רפה ויסתיים בעוד הבטחות למכת מחץ על ראשי החמאס ומפקדותיו, עד לסבב הבא. וחזור חלילה.

התמונה הנלווית לכתבה הזו מסכמת אולי את המבצע כולו: בעוד חמאס מוכיח את יכולותיו ויורה למעלה ממאה טילים בתוך דקות ספורות, מערכת כיפת ברזל, משגרת מאות טילים להשמדת הטילים. בצד אחד של המשוואה עושים הכל כדי לערער את חייהם של אזרחי ישראל, בהשקעה של אלפי שקלים בודדים לרקטה. בצד השני עושים הכל כדי להציל חי אדם, גם כאשר מדובר בהשקעה של מאות מיליוני שקלים.

האחרונים בשלטון. המטרה של בנט ולפיד הייתה להמתין לסיום המבצע ולחדש את המשא ומתן עם כל סיעות הגוש, כולל רע"מ.

כל השאר היסטוריה. בשוך הקרבות, נתניהו הבין שנעשה לו תרגיל. כמי שעשה לא מעט תרגילים ליורכיו הפוליטיים מבית ומחוץ, נתניהו נפל בעצמו לטריק פוליטי. היה זה כבר מאוחר מידי. בנט היה נחוש להיכנס למשרד ראש הממשלה, רק כדי לראות את היריב הפוליטי הגדול שלו, זה שהכניס אותו לממשלתו רק כאשר הוכרח לעשות זאת (ברית האחים ב-2013 והחשש מפני עריקה לממשלת כחול לבן ב-2019). כאשר היה לו רוב בלעדיהם, נתניהו הותיר את בנט ושקד מחוץ לממשלה. ב-2021 בנט הגיש לנתניהו את הנקמה הפוליטית הגדולה ביותר.

מבצע שומר חומות אולי הביא הישג צבאי גדול אבל לא היה בכך כדי להביא לנתניהו הישג פוליטי. תושבי עזה הרגישו את נחת זרועה של ישראל. נתניהו הרגיש את נחת זרועם הפוליטית של בנט, לפיד, סער, ליברמן ושאר ראשי הסיעות שנשבעו להוריד אותו מהשלטון.

אנחנו אולי התרגלנו לסבב אינסופי של מבצעים צבאיים. מי שלא הצליח להתרגל אלו תושבי העוטף וערי הדרום.

ומי באש

גל שריפות בסובב ירושלים

ניסיון העבר מלמד שכאשר לא נוקטים יד קשה כנגד גל הצתות מכוונות, אנו עלולים למצוא את עצמנו בגל נוסף, אולי אפילו נרחב יותר • אם הממשלה המכהנת לא רוצה להתחיל את תשפ"ב, עם גל הצתות נוסף, עליה להפיק את לקחיה של תשפ"א: טרור גודעים מיד בתחילתו

בעוטף ירושלים מדובר בשריפה בסדר גודל שהתרחשה בכרמל. למעלה מ-20 אלף דונמים של צמחיה וחורש טבעי עלו בלהבות. יחלפו שנים ארוכות עד שתושבי האזור יביטו מחלונות בתייהם ויראו את הצמחיה הירוקה אליהו הורגלו כל השנים.

אלא שהגל הזה, כמו רציחתו של חייל מג"ב, וכמו טרור הבלונים, עובר עד עתה בשקט. אף אחד כמעט לא מדבר על הידרדרות במצב הביטחוני. לאגפים נרחבים בתקשורת הישראלית יש אינטרס מובהק שלא לדורר את המצב. כשאתם שומעים שהכל טוב והמצב הבטחוני רגוע, כדאי שתזכרו את טרור ההצתות, את בלוני הגז שמחוללים הרס נרחב, וכמובן את החייל בראל חדריה שמואלי הי"ד. ניסיון העבר מלמד שכאשר לא נוקטים יד קשה כנגד גל הצתות מכוונות, אנו עלולים למצוא את עצמנו בגל נוסף, אולי אפילו נרחב יותר.

אם הממשלה המכהנת לא רוצה להתחיל את תשפ"ב, עם גל הצתות נוסף, עליה להפיק את לקחיה של תשפ"א: טרור, כל טרור, גודעים מיד בתחילתו.

טרור לכל דבר. שריפת הענק באזור ירושלים | צילום אריאל קדם, רשות הטבע והגנים

שמדובר בהצתה על רקע לאומני. במילים אחרות: טרור הצתות, שאינו שונה במהותו מטרור הבלונים שגורם להרס של דונמים רבים ביישובי עוטף עזה. גם בגל השריפות

זה התחיל כדיווח על שריפה שפרצה באזור ירושלים ועל כוחות הכיבוי שמנסים להשתלט על להבותיה. שום דבר חריג לא היה בדיווח הראשוני. מערך הכבאות בישראל מורגל באירועים מהסוג הזה.

אולם בחלוף שעות אחדות, התמונה החלה להתבהר. יותר נכון, להתקדר. כמה מוקדי שריפה, כולם באזור ירושלים בערו בעת ובעונה אחת מבלי שקו אש מחבר ביניהם. עובדה זו חזקה את החשד שמדובר בהצתה מכוונת.

כמה ימים לאחר מכן הגיעו לידי ידיעות אחרונות צילומי לוויין של נאס"א שעבר באותו יום מעל ישראל. צילומי הלוויין מוכיחים שהאש פרצה בשלושה מוקדים בו זמנית: ליד היישוב בית מאיר, ליד שואבה ומוקד נוסף ליד רמת רזיאל וגבעת יערים. הצילום מוכיח, שגם לאחר שהאש בערה, לא היה קו אש שמחבר בין שלושת המוקדים שארבעה קילומטרים מפרידים בין אזור לאזור. מה גם שמוקד האש ליד היישוב בית מאיר התרחש בשטח תלול, עמוס בצמחיה וללא כביש גישה למקום. כלומר, לא מדובר באזור שבו נמצאים מטיילים. המשמעות פשוטה: מדובר בהצתה מכוונת. ההערכה היא

האסון בקרלין

ומי לא בקיצו

שמחת החג הושבתה. זירת האסון בקרלין

אחרי ששמחת הילולת רשב"י בל"ג בעומר הושבתה בעקבות האסון הכבד בו נספו 45 בני אדם במירון, הושבתה גם שמחת חג השבועות כאשר עם כניסת החג הגיעו הדיווחים הראשונים על האסון בחסידות קרלין, כאשר הפארנצ'עס בחנוכת הבית של ביהמ"ד החדש של החסידות קרס

גלויברמן. למעלה מ-100 פצועים פונו בזה אחר זה ע"י כוחות מד"א מזירת האסון לבתי החולים שערי צדק, הדסה הר הצופים, הדסה עין כרם, שיבא ושמיר.

הרב אליהו קרפל, שנפצע קשות באסון, הובהל לביה"ח הדסה. במשך מס' שבועות הרופאים נאבקו על חייו. בשלב מסוים הצליח להתעורר והיה נדמה שיצליח להתאושש, אך לפתע מצבו החמיר והידרדר. ארבעים יום לאחר האסון, הלך הרב קרפל ז"ל לעולמו והיה להרוג השלישי באסון הכבד שניחת על חסידות קרלין.

הגורמים השונים העבירו את האחריות מהאחד לשני. המועצה, המשטרה, פיקוד העורף וכל מי שהיה אמון על מתן האישורים לפתיחת בית הכנסת. עבור שלוש משפחות יקרות שאיבדו את היקר מכל, הוויכוח הזה חסר משמעות. ולוואי שלפחות יצליחו למנוע את האסון הבא.

דקות אחדות בטרם נכנס חג השבועות, הגיע דיווח שגרם לכולנו להחסיר פעימה. הפארנצ'עס בבית המדרש החדש של חסידות קרלין גבבעת זאב, קרס על יושביו.

כאשר האבל הכבד על קורבנות מירון עודנו מהדהד, לאיש לא היה יכולת לשמוע על אסון נוסף, שבועיים בלבד לאחר האסון בליל ל"ג בעומר. מאחר והחג כבר נכנס, נאלצנו, כמו כולם, להמתין עם הדיווחים המסודרים עד לצאת החג. השמועות שהתרוצצו היו קשות, אך ברור היה שאי אפשר להסתמך על שמועות.

החג עבר בחרדה על כל מי שהספיק לשמוע את הדיווח הראשוני לפני החג. היו כאלו ששמעו מחבריהם בבית הכנסת. באירועים מסוג זה אנו רגילים לרב סרן שמועתי. השמועות על מספר רב של הרוגים נפוצו בעיצומו של החג.

עם צאת החג, התבררו הפרטים לאשורם. באסון הכבד קיפדו את חייהם האברך ר' מרדכי בנימין רובינשטיין והנער מאיר

ומי בחניקה

התמונות העצובות ממיאמי

סיכוייהם של הדיירים ששהו בביתם בזמן קריסת הבניין בשכונת סרפסייד שבפרברי מיאמי, לא היו גבוהים מלכתחילה. בבניין שמרבית דייריו היו יהודים חרדים, נספו 98 בני אדם, באחד האסונות הכבדים שידעה הקהילה החרדית בארה"ב

מראה הבניין ההרוס שקרס במיאמי

כצל קודר על הקהילה היהודית במקום שמתקשה להתאושש מהטרגדיה הקשה שניחתה עליה. תמונת הבניין ההרוס וכוחות החילוץ שעושים כל שביכולתם כדי למצוא ניצולים, היא אחת התמונות הכואבות שנזכרו משנת תשפ"א. שנה שעם סיומה נזכרו כלנו לכוון ככוונת יתר במילים "תכלה שנה וקללותיה".

הבניין, אך השיפוצים טרם יצאו לפועל. את המחיר בעיבוד השיפוצים שילמו בחייהם 98 בני אדם, מרביתם יהודים, המשתייכים לקהילות החרדיות במיאמי. האסון הכבד שנחת על הקהילה היהודית במקום עודנו מורגש. הסיפורים קורעי הלב על זוגות שנספו או הורים וילדיהם שקיפדו את חייהם באסון הכבד, ממשיך להעבי

תשפ"א נצבעה בשלל אסונות שפקדו את היהדות החרדית. ממספרם הרב של יהודים חרדים שנספו במגפת הקורונה, בארה"ב, באירופה וב ישראל, דרך אסון מירון שזעזע כל לב, האסון בביהמ"ד של חסידות קרלין, ועד לאסון מיאמי. שבועות אחדים לאחר הטרגדיות במירון ובקרלין, הגיע הדיווח כי בניין מגורים בשכונת סרפסייד באחד הפרברים של מיאמי שבפלורידה, קרס על יושביו. הצילומים שהחלו להגיע מארה"ב הבהירו מיידית: מדובר באסון כבד, שספק רב אם מישאו מדירי הבניין ייצא ממנו בחיים. משלחות חילוץ מכל העולם, כולל מישראל שכללה משלחת של צה"ל, זק"א ואיחוד הצלה, עשו את דרכם למיאמי, בניסיון לסייע באיתור וחילוץ נפגעים מתחת להריסות. בימי החילוץ הראשונים, הצליחו כוחות החילוץ להוציא בחיים דיירים בודדים שנקברו תחת ההריסות. אולם עם כל יום שחלף התבהרה התמונה הקודרת: הסיכויים למצוא ניצולים בחיים אפסיים. בזה אחר זה הוצאו במשך חודש ימים, קורבנות ששילמו בחייהם. 98 בני אדם מצאו את מותם בקריסת הבניין. 11 פצועים שחולצו בחיים הובהלו לבית החולים.

מאחר ובאזור זה שוכנת קהילה יהודית גדולה היה ברור שיהודים רבים מתגוררים בבניין המדובר. מאוחר יותר התברר ש-90 אחוז מדיירי הבניין, שנבנה ע"י יהודי קנדי בתחילת שנות ה-80, הם יהודים. הרשויות התריעו מפני הסכנה ואף תוכנן לקיים שיפוץ של

טראמפ הלך, הטרמפיזם נשאר

מי יינצול ומי ירוס

דונלד טראמפ הפתיע את המפלגה הרפובליקנית כשניצח את יריביו במפלגה והפך למועמדה בבחירות לנשיאות 2016. הוא הדהים את מנהיגי העולם כשניצח את הילארי קלינטון. נתניהו היה מהיחידים שבמנהיגי המערב ששמחו על בחירתו. בתשפ"א ירד טראמפ מעל במת ההיסטוריה אחרי קדנציה אחת רוויית שערוריות

מנופף לשלום. דונלד טראמפ עוזב את הבית הלבן

בתקופת אובמה. טראמפ סירב לקבל את תוצאות הבחירות. הוא בטוח שהן נגנבו ממנו. הוא קרא לתומכיו להגיע לגבעת הקפיטול, באחד האירועים הקשים שידעה הפוליטיקה האמריקאית. הפלישה של תומכי טראמפ אל תוך הבית הלבן והעימותים האלימים אל מול השוטרים, העיבה על סיום כהונתו של טראמפ, על אף הגינוי המאוחר שלו לאירועים. כהונתו של טראמפ לוותה בשורה ארוכה של שערוריות. את דבריו לאומה בחר לעשות באמצעות ציוצים ברשת החברתית. כך גם בחר לפטר את בכירי ממשלו שלא יישרו קו עם מדיניותו. רשימת המפוטרים והמאוכזבים ארוכה. בסיום כהונתו, כל הרשתות החברתיות המובילות, החליטו באופן חסר תקדים לסגור את חשבונותיו לצמיתות ולא לאפשר לו להתבטא בהן. המהלך קומם רבים בארה"ב ובעולם כולו. מדובר בסתימת של מחצית מאזרחי ארה"ב שרואים בו מנהיגם.

טראמפ אמנם סיים את כהונתו בתשפ"א וספק אם יצליח לחזור אל הבית הלבן, אולם הטרמפיזם עודנו כאן. לא מעט מנהיגים במערב אימצו את המודל של טראמפ שהביא אותו אל השלטון. האם הוא יצליח לעשות את הבלתי ייאמן ולחזור לכהונה נוספת בבחירות 2024? ימים יגידו.

גם מתנגדיו של נתניהו מחד ושל טראמפ מאידך, הודו שישראל היא המרוויחה הגדולה. אבל לטראמפ היו גם בעיות פנימיות. משבר הקורונה אותו ניהל טראמפ הפוך מכפי שניהל אותו נתניהו, גרם לרבים מתומכיו שלא להצביע עבורו פעם נוספת. מדינות שסחפו אותו אל הניצחון ב-2016, העבירו את תמיכתם לביידן, שהגיע עם רקורד ציבורי של עשרות שנים בתפקידי מפתח, כולל בתפקיד סגן הנשיא

מעטים הנשיאים האמריקאים שכיהנו קדנציה אחת בלבד. מרביתם השלימו 2 קדנציות. דונלד טראמפ, שהיה מהיחידותיים לישראל שבנשיאי ארה"ב, לא הצליח להיבחר לנשיאות שניה. גם הקדנציה הראשונה הצליחה להפתיע את מרבית מנהיגי העולם. אחרי שמונה שנות שלטון אובמה, אך טבעי שמחליפתו, הילארי קלינטון, תהיה לנשיאה הראשונה של ארה"ב. כאשר טראמפ הביס את יריביו במפלגה הרפובליקנית ונבחר כמועמדה לבחירות, קלינטון הייתה בטוחה שדרכה סלולה אל הבית הלבן. היא לא שיערה שטראמפ ינצח גם אותה.

קלינטון קיבלה אמנם מס' קולות גבוה יותר מטראמפ אך הוא ניצח אותה במדינות המפתח וגרף מספר אלקטורים גבוה יותר. מעטים מבין מנהיגי העולם שמחו על ניצחונו. אחד מהם היה בנימין נתניהו. ארבע שנות כהונתו של טראמפ והעובדה שהוא נמנה עם מעריציו של נתניהו, סייעו לישראל בשורה של מהלכים מדיניים. למעשה, נתניהו השפיע על מדיניות ארה"ב, יותר מכל מנהיג אחר בעולם. העברת השגרירות האמריקאית לירושלים, ההכרה ברמת הגולן, ארבעת הסכמי השלום, ומעל הכל פרישת ארה"ב מהסכם הגרעין עם איראן, היו תולדה ישירה של החברות הקרובה בין השניים.

קאבול כמשל

ועל המדינות בו ייאמר

אמריקה הושפלה ב-2001 לאחר אסון התאומים שהוביל לכניסתה לאפגניסטן. אמריקה הושפלה שוב גם ביציאתה מאפגניסטן, עשרים שנה לאחר מכן. האם האמריקאים למדו את הלקח?

תיעוד ממכיר לב: אפגנים נתלים על מטוס של צבא ארה"ב כדי להימלט מהמדינה

התמונות העגומות בהן נראים אזרחים אפגנים מביטים בעיניים כלות מאחורי גדר התיל של נמל התעופה בקאבול, במטוסים האמריקאים שועטים על מסלול ההמראה בפעם האחרונה, הותירו חותם והדהדו ברחבי העולם כולו.

ביידן ניסה לשים את הפרק האפגני מאחור, אולם כמו רבים מהנשיאים שקדמו לו, הוא הבין שאפגניסטן, כמו המזרח התיכון כולו, ימשיך להיות מרכיב חשוב במדיניות החוץ האמריקאית.

שנת תשפ"א לימדה את העולם כולו פרק חשוב: בתחילתה של השנה היה נדמה שאפגניסטן צועדת לעבר עתיד בטוח תחת הנהגה מקומית שזכתה לגיבוי של מדינות המערב. בסיומה של השנה אנו למדים שהתוכניות והמציאות שונות באופן מהותי. אפגניסטן נפלה כפרי בשל להנהגה של ארגון הטרור הרצחני והאכזרי ביותר שקיים עלי אדמות.

ועוד לקח חשוב: אמריקה הושפלה ב-2001 באסון התאומים שהוביל לכניסתה לאפגניסטן. אמריקה הושפלה שוב גם ביציאתה מאפגניסטן.

אפגנים מנסים לחסום מטוס של חיל האוויר האמריקני

הבטיח לאמריקאים יציאה שקטה, נטולת קורבנות בנפש, ואז הגיעו פיגועי הטרור שבהם נהרגו 12 חיילים אמריקאים ועוד עשרות רבות ששילמו בחייהם. מחבלים מתאבדים של דאעש פוצצו עצמם סמוך לשדה התעופה וסדר היום האמריקאי השתנה באחת.

הפיגועים באפגניסטן פגעו בעיקר בתדמיתו של ביידן בדעת הקהל האמריקאית. אזרחי ארה"ב שואלים בקול האם היה זה נכון לצאת מאפגניסטן בדרך הזו. אפילו ביקורו של ראש ממשלת ישראל נפתלי בנט בבית הלבן נדחק לשולי החדשות בשל העובדה שאפגניסטן תופסת את מלא תשומת הלב וכתורות כלי התקשורת האמריקאים. ביידן נאלץ לדחות את פגישתו עם בנט שלוש פעמים, בשל המשבר שמעיב על ארה"ב יותר מכל.

ויש עוד סוגיא אחת, מוסרית, שמהדהדת בקול: העובדה שהאמריקאים הזניחו את בני בריתם והותירו אותם מאחור, להתמודד עם דאעש, שכבר החל במסע חיסול רצחני של כל מי ששיתף פעולה עם האמריקאים בעשרים השנים האחרונות.

ג'ורג' בוש הבן הנחית את חיילי הצבא האמריקאי על אדמת אפגניסטן. ג'ו ביידן, הוציא אותם משם. 20 שנה מפרידים בין שני האירועים. בוש עשה זאת לאחר אירועי ה-11 בספטמבר 2001, שבו אמריקה הושפלה ע"י אוסמה בן לאדן ואנשי אל-קעידה עם קריסתם של מגדלי התאומים ומותם של אלפים, באחד מפיגועי הטרור הגדולים שידעה האנושות.

אמריקה דישדשה באפגניסטן שני עשורים. זה עלה לה בחיי אדם רבים. גם באפגניסטן וגם בעיראק. בימים אלו העולם מציין 20 שנה לאסון התאומים ונדמה שלקחיה עדיין לא נלמדו. ג'ו ביידן בסך הכל ביקש לקיים את הבטחת הבחירות שלו – להסיג את הכוחות האמריקאים מתוך אפגניסטן.

אלא שבמקום שתושבי מדינת הענק בדרום אסיה ייקחו לידיהם את השלטון וינהיגו את בני עמם, מי שתפס את הגה השלטון, עוד בטרם יצא אחרון החיילים האמריקאים את שדה התעופה בעיר הבירה קאבול, היו אלו מחבלי דאעש, יורשיהם האכזריים של אל-קעידה.

אמריקה לא למדה דבר. המראות העצובים של אזרחים אפגניים שנתלו על מטוסי הצבא האמריקאי שפינה את החיילים אל מחוץ למדינה, ייצרבו לעד. זה היה הניסיון האחרון שלהם לצאת אל החופש, בידעה ברורה מה צופן להם העתיד תחת שלטון דאעש. הם נפלו בזה אחר זה מגובה רב אל מותם. הטייסים האמריקאים לא שזעו לתחנוניהם. לא שהייתה להם אפשרות להעמיס על מטוסי הצבא האמריקאי את האלפים שצבאו על שדה התעופה, אולם המראה שבו אנשים נופלים אל מותם מגובה רב, ציבט אל הלב בכל פעם מחדש לכל מי שרגש פועם בקרבו.

אפגניסטן נפלה בלי קרב. דאעש, שעד היום ניסה להיאחז בכמה שטחים של חלקיקי מדינות, קיבל מדינה שלמה לידיה. עשרים שנות שהות אמריקאית באפגניסטן ירדו לטמיון. ביידן

האתר הגדול בישראל

iClimb SHOP & GEAR

לציוד טיפוס חילוץ סנפלינג

עבודה בגובה בניית קירות טיפוס

בניית מתחמי נינג'ה

אביזרי נינג'ה מזרנים ועוד

היכנסו עכשיו והזמינו את הציוד שאתם צריכים!

www.iclimb-shop.co.il

"חברי הקוואליציה לא מצליחים ליצור סדקים בתוכנו"

אבי גרינצייג

צילומים: דורות הכנסת

את השנה החולפת, ובעיקר את החודשים האחרונים, יעדיפו חברי הכנסת החרדים לשכוח • הבחירות החוזרות ונשנות, הקמת ממשלת השנאה בלעדיהם, סדרת הגזירות הכלכליות והרוחניות שכבר מאיימת עלינו והתקווה לשנה טובה יותר • חברי הכנסת יעקב ליצמן (אגודת ישראל), יצחק פינדרוס (דגל התורה) ומיכאל מלכיאלי (ש"ס) מסכמים שנה ונערכים לשנה הבאה

ת תשפ"א – השנה שבה המפלגות החרדיות מצאו עצמן באופוזיציה

ח"כ יעקב ליצמן

ח"כ יצחק פינדרוס

ח"כ מיכאל מלכיאלי

ליצמן: "סליחה מהציבור החרדי שהאמנתי לנפתלי בנט ושקד, וקיימתי איתם ברית אחרי שעזבו את לפיד בפעם הקודמת, לאחר שהבטיחו שזו הייתה פעם אחת כתקלה ושלא יחזרו ללפיד. זה היה בניגוד לחבריי שסברו אחרת ולא קיימו איתם שת"פ. התבדיתי והוכח שבנט שיקר לי בפנים. מדובר בנוכלות פוליטית מהסוג השפל ביותר. סליחה"

כנסת פשוט). בעוד בכירי הליכוד מתקשים לתפקד ללא גינוני השררה וחלקם כבר שוקלים מרד כזה או אחר, שר השיכון והבריאות לשעבר פשט את חליפת השר בקלילות ונכנס לתפקידו העדכני באסרטיביות.

סיום השנה הוא גם זמן לחשבון נפש, כידוע, וזמן הוא המצרף שנותר לחברי הכנסת החרדים בשפע. כעת, כשהם באופוזיציה, הם נאלצים להעביר שעות ארוכות בהמתנה כמעט חסרת תוחלת להצבעות שתוצאותיהן ידועות מראש (למעט אי אלו הפתעות פה ושם). הם חווים (חלקם לראשונה) את טעמה של חוסר היכולת לקדם מהלכים משמעותיים מהספסלים האחוריים של הכנסת, טעם מר שרק מי שהורגל בעודף פעילות יכיר בו. פנינו לשלושה מחברי הכנסת החרדים – ח"כ יעקב ליצמן, ח"כ יצחק פינדרוס וח"כ מיכאל מלכיאלי, אחד מכל סיעה, וביקשנו מהם להשיב על מספר שאלות. זהות, לסכם את השנה הקודמת ולהיערך לשנה החדשה. הפתעות גדולות לא היו, אבל תשובות מרתקות היו גם היו. אם יש שני דברים שהח"כים שלנו חידדו בשעות הקטנות של לילות פיליבסטר אופוזיציוניים, הם הידוק היחס עם התקשורת ושיפור היכולת להתנסח בטקסטים נמלצים, איכותיים ומרתקים. ביקשנו לשמוע מנציגינו בכנסת כיצד הם מסכמים את השנה שבה המפלגות החרדיות עברו מהקואליציה לאופוזיציה, האם לדעתם מחכה לנו שנה קשה, מה הסיכוי שנלך לבחירות שוב, מהם האתגרים באופוזיציה, מהם האירועים המשמעותיים של השנה מבחינתך, את מי הם בוחרים לאיש השנה, ולרגל ימי הרחמים והסליחות, האם תרצה לבקש סליחה ממישהו.

ליצמן: "שנה קשה בכל היבטים"

ליצמן, שהושמץ אשתקד לא מעט בתקשורת הכללית על התנהלותו כשר הבריאות – במסגרת מסע ההסתה המורחב נגד הציבור החרדי, זוכה כעת דווקא לעדנה, כשהעיתונאים נזכרים פתאום שהוא דווקא סגר את השמים ראשון, ומשרד הבריאות בראשותו התמודד באופן יחסי בהצלחה עם הקורונה (עוד לפני בוא הדלתא, כמובן).

בשונה מאחרים, ליצמן הוא מהיחידים שלא ניכרת בהם ה'נפילה' מתפקיד השר לתפקיד החכפ"ש (חבר

תן לנו את סיכום השנה מנקודת מבטך. "אנו מסכמים שנה קשה בכל היבטים. הנציגות החרדית מתמודדת עם קואליציה דורסנית שהוקמה בידי ממשלה רפורמית שהחליטה להילחם כנגד כל הקדוש והיקר לנו, תוך איבוד כל הגבולות ובניגוד לכל ההבטחות שלהם. "יודגש, אופוזיציה אינה עונש וזה לא כזה נורא. כבר היינו שם ולפעמים מצליחים יותר ולעיתים פחות, זה חלק מהדמוקרטיה ומהמשחק הפוליטי. אבל כאן מדובר באיבוד כל הבלמים ונגד כל כללי היסוד בפוליטיקה ובערכים. ממשלה שנתונה בידי קצוות של דעות ועמדות מבלי שיש משהו מחבר ביניהם אלא רק שנאה לנתניהו ולחרדים. כל תחומי החיים שלנו כשומרי תורה ומצוות וכל זכויות הציבור החרדי בסכנה ממשית, ובהפקרות".

האם מחכה לנו שנה קשה?
"כנציגי ציבור אנו פועלים בכל דרך למנוע את הגזירות אך כידוע כוחנו מוגבל. הממשלה הזו פועלת להרוס את כל ערכי הדת, ברפורמות בכשרות, בקבורה, בשבת, בגיור ונגד כל מה שהוא חלק מצביון ומסורת ישראל".

מה הסיכוי שנלך לבחירות?
"הכל אפשרי. ראינו שאין דרך לצפות את העתיד והקב"ה מנהל את העניינים".

מה האירועים המשמעותיים של השנה?
"ההישג המשמעותי שלנו הוא השת"פ בין ראשי המפלגות החרדיות, אני עם גפני ודרעי וכל הסיעות יחד. עובדים יחד ופועלים במשותף נגד הממשלה הרעה הזו. לא מתפתים לכל מיני הצעות ולא מצליחים ליצור סדקים בתוכנו. זו האחריות שלנו".

ממי תרצה לבקש סליחה?
"סליחה מהציבור החרדי שהאמנתי לנפתלי בנט ושקד, וקיימתי איתם ברית אחרי שעזבו את לפיד בפעם הקודמת, לאחר שהבטיחו שזו הייתה פעם אחת כתקלה ושלא יחזרו ללפיד. זה היה בניגוד לחבריי שסברו אחרת ולא קיימו איתם שת"פ. התבדיתי והוכח שבנט שיקר לי בפנים. מדובר בנוכלות פוליטית מהסוג השפל ביותר. סליחה".

פינדרוס עם ח"כ גפני

פינדרוס: "לנסות לעצור את ההרס"

פינדרוס, הפרלמנטר הכי טרי מבין השלושה, הפך בשנה וקצת שהוא מכהן כח"כ לאחד הח"כים המוכרים והססגוניים ביותר. כזה שכמעט קשה לדמיין את הכנסת בלעדיו. כתבים פרלמנטריים מרותקים למוצא פיו, פניות ציבור מציפות את לשכתו, ולאף אחד אין ספק, אם יש מישהו שמחבר את יהדות התורה לקהלים חדשים בשנים האחרונות ומביא רוח רעננה לשורות המפלגה, פינדרוס הוא האיש.

תן לנו את סיכום השנה מנקודת מבטך.
 "הייתה שנה מאתגרת, גם מבחינה פוליטית וגם מבחינה בריאותית, עם כל גלי הקורונה. ברוך השם למרות הקשיים הצלחנו לסייע ככל האפשר, ועל כך אנו מודים לריבוננו של עולם.

"השנה הקשה הייתה גם שיעור חי וחשוב באמונה. הקב"ה הזכיר לכולנו שוב שיש מנהיג יחיד לבירה, שכל מה שקורה כאן בעולם הכל רק ממנו. לא משנה אם ראש הממשלה הוא נתניהו או בנט, אם הנשיא הוא טראמפ או ביידן ואם מי שרוצה לזרוק אותנו במריצות למזבלה מכהן כשר האוצר, היחיד ממנו אנו אוכלים ובגללו אנו חיים זה מי שאמר והיה העולם".

האם מחכה לנו שנה קשה?
 "אני מקווה ומייחל שלא. על פי דרך הטבע נראה שהממשלה תעשה הכל על מנת להציק ללומדי התורה ועמליה. גם היחס לדת במרחב הציבורי מצד הממשלה גרוע מאוד, כפי שכבר ראינו ברפורמות הכשרות והגיוור. אבל בדיוק על כך אנו מתפללים בראש השנה שכולם יכירו אך ורק במלכות של רבש"ע. יהי רצון שהתפילות שלנו יתקבלו".

מה הסיכוי שנלך לבחירות?
 "המבחן הרציני של הממשלה זה העברת התקציב. במידה והממשלה תעמוד במשימה, לא נראה שיהיו בחירות בקרוב. עם זאת, בפוליטיקה הכל יכול לקרות, גם הבלתי צפוי. בפרט שמדובר בממשלה הנשענת על חודו של קול. כל דינמיקה בעייתית שלא מטופלת כראוי, יכולה להידרדר למשבר פוליטי ומשם לבחירות.

"בכל מקרה, צריך לזכור שבחירות זה לא דבר קל והן לא מבטיחות כלום, כפי שכבר ראינו בארבע המערכות האחרונות. בנוסף, הן גם עולות הון לציבור. בשביל להחליף ממשלה לא חייבים בחירות, יש גם דרכים אחרות. אנחנו מתפללים ופועלים לשם כך. אבל אם בחירות יהיו הדרך היחידה להפיל את ממשלת הזדון, לא נחשוש ונפעל לשם כך".

מה האתגרים באופוזיציה?
 "די ברור לכל שהאתגר הראשון זה לנסות לעצור את ההרס, את היוזמות לפגוע ביהדות במרחב הציבורי, לפעול למנוע את הגזירות המכוונות נגד עמלי התורה ולומדיה. זו גם ההזדמנות להוקיר את תודתנו לאברכים ובני הישיבות על עמלם בתורה ועל החזקת העולם בזכותם. הלוואי ומעבר למניעת ההרס נצליח גם לחזק את עולם התורה ואת זכויות הציבור החרדי, למרות העדר השלטון".

מה האירועים המשמעותיים של השנה?

"הפלת ממשלת הימין - דתיים והקמת ממשלת השמאל - חילונים בתרגילי הונאה. מעבר לכך, הוכחה לכל אורך הקורונה העדר השלטון של הממשלה. ליתר דיוק, העדר היגיון. תחושה קשה של איש הישר בעיניו יעשה".
מי איש השנה שלך?

"צוות הלשכה שלי שעמלו לילות כימים בעזרה מול אלפי פניות, בעיקר בשיאי תקופת הקורונה" (מדין אל תמנע טוב מבעליו, מדובר כמובן על הרל"ש המסור מוישי רבר ועל הצוות הייחודי בהובלת חיים פרידלנדר ומשה מילר. א.ג.).

ממי תרצה לבקש סליחה?
 "ממרנן ורבנן, מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי ומרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א, שאולי לא העברנו מספיק חזק את המסר שלהם על ערך לימוד

פינדרוס: "אני רוצה לבקש סליחה ממרנן ורבנן, מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי ומרן ראש הישיבה הגר"ג אדלשטיין שליט"א, שאולי לא העברנו מספיק חזק את המסר שלהם על ערך לימוד התורה, למרות הקורונה. אולי לא מספיק הגבנו כשתינוקות שנשבו ודומיהם לעגו על הוראתם כשתינוקות שנשבו ודומיהם לעגו על הוראתם וליהגו נגד פתיחת בתי המדרש ולימוד תשב"ר. כעת גם הרחוקים ביותר מבינים את מה שהורו רבותינו אז. אנחנו לעברנו לא תמיד עמדנו על המשמר מול אותם מלהגים ועל כך אנחנו וודאי חייבים להתנצל"

התורה, למרות הקורונה. אולי לא מספיק הגבנו כשתינוקות שנשבו ודומיהם לעגו על הוראתם וליהגו נגד פתיחת בתי המדרש ולימוד תשב"ר. כעת גם הרחוקים ביותר מבינים את מה שהורו רבותינו אז. אנחנו לעברנו לא תמיד עמדנו על המשמר מול אותם מלהגים ועל כך אנחנו וודאי חייבים להתנצל".

מלכיאלי: "שנה מטלטלת מאד"

שנת התשפ"א הייתה שנת הפריצה קדימה של ח"כ מיכאל מלכיאלי. מי שסומן כבר לפני שנים אחדות על ידי יו"ר המפלגה, השר דרעי, כצעיר מקומי מוכשר שמקומו בזירה הארצית, הוכיח שהצעד היה מוצדק וזכה שוב לקידום, הפעם למקום הרביעי ברשימה, מקום שבימים טובים יותר – פוזל כבר לשולחן הממשלה.

מלכיאלי נושא עמו את החותמת כמבשר הדגל של גל 'צעירי ש"ס', שהמשיך אחריו עם משה ארבל ויגון אזולאי. רענון השורות נמשך גם במערכות הבחירות האחרונות, עם שמות חדשים בפוליטיקה הארצית כמו חיים ביטון, אוריאל כוסו, משה אבוטבול ויוסי טייב. אבל מלכיאלי הוא היחיד שנושא את החותם באופן רשמי, וגם כזה שנראה שלנצח הוא יישאר צעיר ורענן.

תן לנו את סיכום השנה מנקודת מבטך.
 "אין ספק שהייתה שנה מטלטלת מאד מבחינה פוליטית, כאשר רוח הקורונה לא הפסיקה לרחף בחלל למעט הפסקות קצרות והשפיעה כמעט על כל תחום והרגל בחיינו. זו שנה שהציבה לפנינו אתגרים לא פשוטים, בתחילה זו שמירה על עולם התורה מתוך הקואליציה, הן מבחינת הגבלות הקורונה והן מבחינה כלכלית, ובסופה הקמת ממשלת שמאל שרודפת כל דבר שריח של יהדות נמצא שם, ממשלה שבהחלטה של רגע הולכת להביא אסון על עולם הכשרות, על עולם הדיינים ועוד ועוד, אין ספק שהשנה כשנתפלל בבית הכנסת "תכלה שנה וקללותיה" יש לנו הרבה יותר על מה לכונן".

האם מחכה לנו שנה קשה?
 "נבואה כידוע ניתנה לאנשים מאד מסוימים, אבל זה וודאי שקברניטי הממשלה הרעה הזו (קברניטים בלשון רבים, היות ועל כל תחום יש נטול אחריות אחר המופקד עליו) לא חושבים כיצד להיטיב עם המגזר החרדי, ולפי איך שנראה עד עכשיו גם טובת הציבור הכללי לא מופיעה בתוכניות שלהם. אני עדיין חושב כבעבר שבחירות זה צעד של בזבוז כספי ציבור, אך אחרי שאנחנו רואים את בזבוז הכספים האדיר של הממשלה המשונה הזאת, חושבני שמערכת בחירות כעת רק תציל את המדינה".

מה הסיכוי שנלך לבחירות?
 "כמו בכל דבר בחיים ישנם שני צדדים למטבע. ישנן מספיק סיבות להאמין שהממשלה הזו תיפול בשנה הקרובה, אך היו גם מספיק סיבות והיגיון שהיא לא תקום ובשמיים החליטו אחרת".

מה האתגרים באופוזיציה?
 "האופוזיציה נראית כמצב מאד משעמם, גם כך אין סמכויות ומה כבר ניתן ואפשר לעשות, אך לא היא: ראשית, צרכי עמך מרובים מאד והיכולת לסייע באמת מצטמצמת באופן משמעותי, כמו גם היכולת להעביר

לא מחכים לאחרי החגים!

X.S אקסטרה סמול:

הפיתוח המוביל בארץ ובעולם
לירידה במשקל באופן מהיר וקל,
שיעזור לכם לעבור את תקופת
החגים עם הרבה פחות קלוריות!

ערכת הרזיה
ל-3 חודשים

**במחיר
מבצע!**

*המבצע בתוקף עד ל-30.9.21

X.S אקסטרה סמול:

תוסף תזונה 100% טבעי המכיל תמציות צמחים
מובחרות המסייעות לתחושת שובע ולירידה במשקל

איתכם לאורך כל הדרך!
ליווי אישי על ידי יועץ
החברה לשאלות, חיזוקים
ומעקב לאורך תהליך הירידה
במשקל עד לתוצאה רצויה.

הערכה כוללת 2 מוצרים
ותפריט אישי שנבנה במיוחד
עבורכם על ידי נטורופתית
בכירה, בהתאמה לנתוני
ה-BMI והעדפות האכילה.

עד-
5
ק"ג
פחות
בחודש!

שליח
חינם
עד
הבית!

הגיע הזמן לשינוי אמיתי! התקשרו עכשיו:

1700-556-700

לפרטים נוספים
היכנסו לאתר:

xs.ttmisrael.com

מלכיאלי עם יו"ר ש"ס אריה דרעי

מלכיאלי: "אירוע אחד נדיר שהיה כאן זו הנוכלות האדירה של האיש מרעננה ששיקר ורימה לאורך כל הדרך (גם ברגעים אלו ממש) - שהרי הוא לא יכול (אחרת). זו נוכלות שנכתב וייכתב עליה רבות. ישנם רגעים שחבריי בש"ס ואני מתביישים בחברי כנסת מסוימים והתנהגותם בעת הזו, האיש המציא מחדש את המושג נוכלות ברמה הלאומית, המהלך של לקחת קולות של מצביעי ימין ולהעניק אותם לשמאל הקיצוני של מרץ זה אירוע שלא ייסלח, אני מכיר לא מעט מצביעי ימין שמרגישים מרומים ושגנבו להם את הכל-הקול!"

מי איש השנה שלך?

"יו"ר ש"ס הרב אריה דרעי - ללא ספק, אריה אמיתי שנלחם השנה בכל החזיתות תוך אומץ וגבורה אמיתיים, מהמתקת גולות הקורונה במגזר החרדי מול הבריוקרטיה הסבוכה ועד הקמתו והחזקתו של גוש הימין בעור שיניו. מנהיג שעשוי מחומר נדיר ואני גאה להיות חלק ממפלגה שהוא קברניטה. מי שעוקב אחר פעילותו של יו"ר התנועה הרב דרעי מבחין שאין אצלו יום ללא עשייה, סיורים בכל עיר וירידה לפרטים הקטנים, תוך ניהול של כל מלחמת האופוזיציה והפלתה של הממשלה."

ממי תרצה לבקש סליחה?

"אני מביט קדימה אל כל אותם מוחלשים מהציבור הכללי, כמו גם עמלי התורה אשר סומנו כמטרה לאכזריות של הממשלה הרעה הזו, אולי לא עשינו מספיק, אני יודע שבדרך הטבע אצטרך להשיב פני רבים מהם ריקם בשנה הקרובה - אבל אין לנו על מי להישען אלא על אבינו שבשמיים ובעוד כמה ימים מיליוני יהודים מאמינים בכל העולם יעמדו בטלית לבנה בשלל נוסחים כאשר בפיהם בקשה אחת - 'כי תעביר ממשלת זדון מן הארץ'. שנה טובה ומבורכת."

ליצמן עם ח"כ גפני

הגיע הזמן להירגע ב'בין הזמנים' הזה אתם חייבים את החופש הזה לעצמכם!

בואו למנרה לודג'

בית הארחה באוירה קיבוצית
לחובבי הנוף, הטבע והאקסטרים

חדרי אירוח

ארוחת בוקר

טרקטור רכבת

בריכה

מתחם בולדר

מתחם נינג'ה

פאנטופיה

*האירוח כולל ארוחת בוקר בלבד

האטרקציה המלהיבה של הקיץ!

מתחם טיפוס של רשת iClimb בעל מבחר רחב של קירות בהובלה, קירות
באבטחה אוטומטית וקירות בולדר, מתחם נינג'ה, מתאים לכל הגילאים ולכל הרמות
ממתחילים ועד מקצוענים.

מנרה לודג'

לינה, טיפוס ואקסטרים עם אחיזה בטבע

התקשרו עכשיו והזמינו את חופשתכם

קיבוץ מנרה | 04-6908209 | 04-6908198 | www.manaralodge.co.il

**י"ב
אדר**

פריקטור הקורונה: רופ' נחמן אש מתיר:

אם יהיה גל תחלואה אחרי פורים אנו עלולים להגיע לסגר רביעי

רופ' אש: "מרות התחדדות היפיח שבצע הסיסמס וחתום עליהם הבנה, ניתן שמסגר הכניסה מחוץ למדינה יוכנס כיום או מחר, מכפר המגנטיים וממי שיש להם בוגד או ספסיל חורף" עדין לא ברור מה יהיו ההשלכות של גל חדש של קורונה, אך לפי דבריו, אם יתרחש, ייתכן שהממשלה תאלץ להכריז על סגר נוסף.

עוד צפו: ראש הממשלה נתניהו יצטרף לראשי הממשלות האחרות בעולם ולהצהיר כי אין לו זכויות פרטיות. כמו כן, יתפרסמו פרטים על הפגישה בין נתניהו לבין הנציג הרוסי במהלך טיסתו לחולון.

הערות: פרטים נוספים על הסגר והטיפול בקורונה.

5 עשר

יצאים מהסגר: בקיבוצים מקורות אי-סוף | **המשק יפתח בהדרגה החל מיום ראשון הקרוב**

קניינות הקיבוצים מתוואה מיוחדת לפורים

יחד עם ההקלת הפיקוחים מתחילת היום חודש שבוע נוסף, חלון של כ-15 יום שבו יתאפשרו רכישת מוצרי מזון בסיסיים ורכישת מוצרי חובה נוספים. המסלול יחולק לשלושה שלבים: בשבוע הראשון יתאפשרו רכישת מוצרי מזון בסיסיים, בשבוע השני יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים, ובשבוע השלישי יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים. המסלול יחולק לשלושה שלבים: בשבוע הראשון יתאפשרו רכישת מוצרי מזון בסיסיים, בשבוע השני יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים, ובשבוע השלישי יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים.

מפתח הדרכה
המסלול
 המסלול יחולק לשלושה שלבים: בשבוע הראשון יתאפשרו רכישת מוצרי מזון בסיסיים, בשבוע השני יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים, ובשבוע השלישי יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים. המסלול יחולק לשלושה שלבים: בשבוע הראשון יתאפשרו רכישת מוצרי מזון בסיסיים, בשבוע השני יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים, ובשבוע השלישי יתאפשרו רכישת מוצרי חובה נוספים.

גדולי ישראל שליט"א בהוראה נחרצת להורים ולבני הישיבות הקדושות

"מי שמתקרב להפגנות - שותף לחילול ה' וגדול עוונו"

מורן ורבנן גדולי ישראל מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי שליט"א ומרן דה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א קוראים לבני הישיבות שלא להתקרב לאזורי ההפגנות: "אין זה דרכה של תורה, ויש בזה משום הרחק מן הכיעור". נשיא מועצת חכמי התורה מרן רה"י חכם שלום כהן שליט"א בהוראה נחרצת: "איסור חמור להימצא בסביבת הפגנות ועימותים המגדירים בתכלית לדרך התורה. כל המפר את דברנו ומצא שם - הרי הוא שותף לחילול ה' וגדול עוונו מנשא" | **עמ' 10-9**

אבי גרינצייב

בשירות לפיד

**י"ד
שבט**

אין להרשים לסיכסוק אלו ויהי כזה סיכסוק
הביקור בשטחים קצרי המעשה והז הזכיר
מין שר הודות הנהיג יחסיים מרן שר
אליהם, אף שנת הנהיג לל המאמר
ההנהיג משהו שר הבער המאמר

תקדים מסוכן: שוטר ביהודה בתוך שכונת מגורים בבני ברק | עמ' 4

אין ציפוי נהג האוטובוס: "לא יודע למה זה קורה בעם שלנו" | עמ' 6

עדי ראייה: האוטובוס בער במשך למעלה משעה - הכיבו סירבו להגיע | עמ' 6

הח"מים החרידים נעדרו לכינוס חירום בעקבות אירועי הימים האחרונים | עמ' 8

"השמיטה נותנת לנו פרופורציות לחיים"

דורון טוויג, אב לארבעה ילדים, דור שלישי של חקלאים, מגדל חצילים, בצל, כרוב, קישואים ופלפלים וכיום מנהל בנוסף שוק איכרים עם 1200 בתי אב לקוחות קבועים, החליט גם השנה לשמור שמיטה חרף הקשיים והניסיונות • אליהו שיקטואי, חקלאי ממושב צופר, שזו השמיטה השניה שלו, הבין לאחר ניסיון מר, שעם שמיטה לא משחקים • סיפורם המפעים של חקלאים שהחליטו לשמור שמיטה, ובעזרת 'קרן השביעית' והתמיכה הציבורית עמדו בניסיונות הקשים והפכו למקור השראה לחקלאים רבים • וגם: יו"ר קרן השביעית הרב בנציון קוגלר מספר על האתגר ההיסטורי של קרן השביעית לקראת שמיטה תשפ"ב

אלי שניידר

הרעיון להשבית את השדות בשנת השביעית עלה אצל דורון טוויג - חקלאי מהיישוב "עזריה" שבשפלה כבר בשנת תשע"ד. דורון, אב לארבעה ילדים, דור שלישי של חקלאים, מגדל חצילים, בצל, כרוב, קישואים ופלפלים. היה חתום אז על חוזים עם החברות הגדולות במשק. עד שנת שמיטה תשע"ה דורון חתם על היתר מכירה, אלא שתקופה קצרה לפני בואה של שנת השמיטה השתנה אצלו דבר-מה. "אשתי שאלה אותי: אתה עובד כבר עשרים שנה ברציפות, אולי תעשה הפסקה ותוכל גם ללמוד?", הוא מספר. דורון הופתע והשיב: "אחשוב על זה". חודש לפני ראש השנה, חתם, כדרכו, על 'היתר מכירה'. ככל שהזמן עבר, והשדות המוריקים נתנו את תנובתם הפורייה, הייתה עבודת הקרקע מחברת את דורון אל החומר, וקשה היה לו להתמסר לתכניות הנעלות מהשנה שעברה, ורעיון ההשבתה של האדמה בשנת השביעית כמעט נגוז

על הניסיון והקשיים בהחלטה להפקיר לחלוטין את שדותיהם

שמיטה למחרת. החקלאי אליהו שיקוטאי בשדה שיושבת בשמיטה

שנפלה בחלקי. בעודם מדברים עמי, רעייתי – שגדלה בבית דתי בארה"ב – הזכירה לי שאחרי פטירת אביה, שנה קודם לכן, חילקו בין בני המשפחה את המשניות, ואנו קיבלנו את מסכת שביעית. 'הנה עוד סימן', העירה. החלטתי לקבל עליי את קיום המצווה."

כך, ימים אחדים לפני השנה החדשה, נכנס דורון לשנת השמיטה כשהוא מפקיר את שדותיו. בראש השנה שבת הטרקטור, ומנועו נשאר דומם גם לאחריו, שדות החצילים שוב לא זכו ליד מלטפת ולטיפוח יומיומי, ובעל הבית השקיף אל שדותיו, ולא עבד את האדמה. ידי הרגילות בעבודה מאומצת, חדלו מעבודתן התדירה ותחת זאת היה עסוק כל העת בשיחות רציפות עם נציגי ורבני "קרן השביעית" איתם התייעץ על בסיס יומיומי בכל פרט הנוגע לשמירת השביעית כהלכתה.

בשמיטה הנוכחית, לדורון לא היה ספק בכלל שהוא ישוב, והוא עצמו הפך למי שמשכנע חקלאים, ומשפיע עליהם לעשות את המהלך הכה דרמטי של השבתה מוחלטת של האדמות כפי מצוות התורה ומשבת בעוז ובתעצומות את שוק האיכרים ממנו

בארץ, וגם להשמיט את השדות כמצוות התורה. לא לכל אחד יש את ההזדמנות, אבל לך היא ניתנה. יש לך את הזכות – אל תחמיץ אותה..."

צמרמורת עברה בגוו של דורון, הוא, הוא עצמו, יש לו את הזכות לחדש את המסורת, להשבת את השדות ולהמשיך את שושלת הנצח של עם ישראל בארץ ישראל. החלטה גמלה בליבו. "השאלה של אותם יהודים העבירה בי צמרמורת. המפגש הזה, ועוד כמה 'סימנים' בדרך, חיזקו אצלי יותר ויותר את הרצון לשמור שמיטה בשלמות".

דווקא בשלב הזה צצו קשיים. "כשהתחלתי לרדת לפסים המעשיים, הבנתי שזה לא כל-כך פשוט", הוא משחזר. "אני עובד עם צוות עובדים, בשטח המשתרע על פני 300-400 דונם. בניתי לא מכבר שתי חממות חדשות, וכבר שתלתי אלפי שתילי חצילים. יש לי התחייבויות לספקים".

בעיצומם של הלבטים ביקרו אצלו נציגי 'קרן השביעית', המסייעת לחקלאים שומרי שביעית. "הם היו אצלי זמן קצר לפני ראש השנה והסבירו לי את חשיבות קיום השמיטה ואת הזכות

ונעלם. כחודש לפני ראש השנה תשע"ה מצא את עצמו דורון מדלג מן השדות אל החממות המשוכללות שזה מקרוב הקים, מפקח על הפועלים הרבים ועל המכונות העובדות במלוא הקיטור, ושמיטה? הפעם תדמה היא לשמיטה שקדמה לה, וגם לזו שלפניה, מה לעשות? הניסיון הוא גדול. גדול מדי.

הוא הילך בשבילי המושב ראשו תפוס הרהורים, ולפתע צדו את עיניו כמה אברכים עטויים בחליפות כהות ולראשם מגבעות. חיוך האיר את פניהם. היו אלו פעילי "קרן השביעית". "יהודי" קרא אחד מהם, "האם זוכה אתה לשמור שמיטה כהלכתה? ?". הכנות שבקולו יחד עם חדרות המצווה שניכטה מתוך דבריו, העלתה סומק על פניו של דורון. "האמת שחשבת..." גמגם במבוכה "אבל החממות החדשות.. ויש לי ארבעה ילדים בבית..."

הקבוצה הקטנה התקרבה. "יהודי יקר!" התלהבות אחזה בדובר המרכזי "משך אלפיים שנות גלות כמהה נפשם של היהודים שבגולה לחון את עפרה של ארץ הקודש, ולזכות למצוות הייחודיות דווקא לה, לשמור את המצוות התלויות

התפתנה משפחתו בשנים האחרונות.

מסר ישיר מהקב"ה

בניגוד לדורון, שבחר לשמור שמיטה לאחר התבוננות שנבעה מתוך תוכו, אליהו שיקטאי ממושב צופר, למד לשמור שמיטה בדרך הקשה. שיקטאי, המגדל ירקות ותמרים נכווה בשמיטה הקודמת, ומאז הוא קורא לכל מי שרק מוכן לשמוע: שמטו את אדמותיכם. את השמיטה הקודמת, תשס"ח, אליהו מעדיף לשכוח. "בשנה השישית, בשמיטה הקודמת" מספר אליהו על קורותיו, "הרווחתי פי 3 מכל השנים. היו לי שני ברירות, או שאני ממשיך להגדיל את העסק או שאני מצהיר על זה כרווח ואז אני צריך להפריש 50 אחוז מס. אבל הייתי בעל גאווה והמשכתי לעבוד. אמרתי לעצמי, אני בנאדם טוב – לא יקרה לי כלום. גדלתי מ-120 דונם ל-160 דונם". אליהו מתאר כיצד ההצלחה סחררה אותו, ולמרות שידע על האיסור, החליט לא לשמוט ולהמשיך לעבוד גם בשנת השביעית. "ואז חטפתי את הסטירה" הוא משחזר. "זה היה חורף משוגע. הייתה קרה בערבה, הפסדתי את כל הרווח הענק שלי בשישית, ומאז שבע שנים אני לא הצלחתי להשתקם מאותה שמיטה שחיללתי. בנוסף גידלתי גם בירדן, יכול נכרי שגם המהדרים

אוכלים ממנו בלי חשש. באותה שנה היה שם מינוס 3 מעלות, והעלים שמטו ונפלו. כשזה קורה החקלאי יודע שהוא בצרות צרורות. חטפתי שם באופן קשה בהרבה מהגידולים בישראל. וזה היה מבחינתי מסר עצום, שהקב"ה מכוון לאדם, אלי, שאסור לי לעבוד בשמיטה, ולא משנה שזה לכאורה כשר כי זה יכול נכרי, כי האיסור לעבוד הוא עלי, ואם אני אעבוד, גם במקום שבו אין בעיה לכאורה, גם שם העלים ישמטו". "מאז אחרי אותה שמיטה" מספר אליהו. "אני בחרת ממון, אני מבין שאני במקום לא טוב. כל התפיסה שלי התפרקה, כל הגאווה העצמית שלי התפרקה. לפני זה, בכל מה שנגעתי היה נהפך לזהב, אבל מאז מה שניסיתי נכשלתי. והכל היה בגלל גאווה, שלא שמטתי, הייתי בגאווה מול ההלכות ומול התורה, והקב"ה לימד אותי וכיוון אותי את הדרך האמתית".

ייסוריו של חקלאי

למעשה, מצד ההלכה דורון לא היה מחויב לחסל את השתילים. במקרה זה באה יראת-שמים האמיתית של דורון לידי ביטוי עז-רושם. הוא הביע את החשש שמא יהיו אנשים שידעו שקיבל עליו שביעית, והנה ימצאו לפתע בחממותיו חצילים שנורעו לאחר ראש השנה...

החקלאי דורון טוויג ליד השלט המכריז על שמירת שמיטה למהדרין

"ואולי יקרה המקרה ואנשים שיגיעו לחממות יאכלו את החצילים שלי, ואז אחשב כמחטיאם", אמר דורון בנימה של דאגה אמיתית.

בני-שיחו מ'קרן השביעית' ניסו להרגיעו. הימים ההם, של אחרי ראש השנה תשע"ה, היו חמים מאוד, "ולכן אם אינך משקה את השתילים, הם יתייבשו ויבלו מאליהם". דורון סבר וקיבל. אבל השי"ת רצה אחרת. עבר שבוע, והזרעים לא רק שלא התייבשו, אלא צמחו וגדלו. בחממות היה חום אדיר שכזה, שהגיע למינימום 50 מעלות צלסיוס, עד שהאדמה מסביב התבקעה, אבל לפתע נראו עלי חצילים יוצאים ופורחים בחממותיו של מי שקיבל על עצמו את שמירת השמיטה...

והנה עוד שבוע, ועוד שבוע, ולמרות שהעלים אינם מקבלים השקיה, הם גדלים ומתפתחים. "היתה זו תופעה על-טבעית", אמר טוויג, ומוסיף בתוך כדי דיבור "היום אני יודע שזה נעשה כדי להעמידני בנסיון קשה-קשה, ולבחון אם אוכל לעמוד בו". כששאלנו אותו "לאיזה נסיון קשה הינך מתכוון", מחייך טוויג ומשיב: עכשיו אני יודע שאינך חקלאי, ואין לך נשמה של חקלאי... ומסביר: כשראינו שעלי החצילים אינם קמלים מאליהם, הבנו שהדרך היחידה להוצאתם מן העולם יהיה על ידי הזרמת חומר רעיל, הנהפך לגז, על הזרעים.

עיניו של דורון מתחילות לדמוע, ואנחנו עדיין לא מבינים אל-נכון על מה ולמה הוא מתרגש כל-כך...

אבל ההסבר הוא פשוט מאוד. כל חקלאי רואה בזרעים ובצומח את כל חייו. כשהם פורחים, הוא פורח. כשהם נובלים, הוא מרגיש לא טוב. זה הוא כידוע אחד הקשיים העיקריים בקבלת עול השמיטה, כשהחקלאי מצוה להתנתק מן האדמה וריח הניחוחות שלה, מה עוד שהחקלאים-השכנים, שלא זכו לקבל עליהם את השמיטה, מהפכים וחורשים באדמה, והריחות נישאים למרחוק.

החקלאי קם בבוקר ונושם את רגבי הקרקע, וחושק מאוד לגשת לאדמה. מי שאינו נמנה על אוכלוסיית החקלאים, לעולם לא יכול להרגיש זאת. עוצמת המשיכה לעבודת האדמה מקבילה למצב

שבו אדם שצם כמה ימים רואה אוכל שריחו נודף למרחקים, ולא נותנים לו לטעום ממנו, מטעים דורון בדבריו. "עכשיו תבין" הוא אומר "לאיזה מצב נקלעתי. לא רק שלא יכולתי לעבוד באדמה, ולזרוע, אלא נאלצתי לקחת את הזרעים הללו שזרעתי במו ידיי, ולהמית אותם". "אתה חושב ומהרהר כל העת בצערם של הזרעים שלא נתת להם לשתות ולו טיפה אחת, וגרמת להם לצימאון נורא, ועכשיו אתה בא ובכו – אצבעותיך מטיל עליהם ארס, הגורם להם למות בתוך שעות ספורות. אין לך צער וייסורים גדולים מזה עבור חקלאי".

הדיאלוג הזה, היוצא מעמקי ליבו של בן-שיחנו, מסתיים בהקבלה לאדם שתועה במדבר, ומשווע לטיפת מים, והנה סוף סוף הוא פוגש מאן-דהו, ובנשימת-אפו האחרונה הוא מתחנן אליו, בעיניים דומעות, שייתן לו לשתות. והלה, במקום מים, נותן לו גז. "זה בדיוק מה שעשיתי לשתילים שלי. הזרמתי להם גז שהמית אותם", הוא בוכה בפנינו.

ולמרות כל הקושי שבדבר, לקח דורון טוויג את הרעל ושפך על זרעיו ושתיליו, ובתוך שעות קמלו כל עלי-החצילים ולא נשאר מהם מאומה. רק לאחר מכן – כאשר ראה את הכל מופקר ומושבת –נחה דעתו. "מה קרה לך"? – שאלו הפועלים.

הוא נזכר, בחיך, שכאשר הורה לעובדים הזרים שלו לבצע את הפעולה, הם הסתכלו עליו כעל מי שיצא מדעתו... "זה שבסוכות אני יוצא מהבית ומתגורר בסוכה – הם כבר קלטו: כמו גם את העובדה שבמשך שבעה ימים לא מכניסים היהודים לפיהם חמץ, או שאינם עובדים יום אחד בשבוע: אבל להרוג את הזרעים היקרים, ולהרוס את תכולת החממה במו-ידיך? ! 'מה קרה לך'? שאלו הפועלים, ויצאו מדעתם מרוב תמהון..."

מה שצריך להדגיש, שהוא לא היה מחויב לעשות זאת לפי ההלכה. רק יראת-השמים שלו, והחומרות היתרות שגזר על עצמו בשמירת השמיטה, הביאוהו לחששות הנ"ל, שמא –שמא יכנס לחממה ויאכל מהפרי האסור.

"אנחנו נמצאים בהזדמנות היסטורית בכל הקשור להיקפי שמירת השמיטה בארץ ישראל"

יו"ר קרן השביעית הרב בנציון קוגלר מספר כי לקראת שנת השמיטה תשפ"ב, גדולי ישראל הטילו על קרן השביעית שליחות מיוחדת: לדאוג שרוב אדמות ארץ ישראל יושבתו

מי שמנצח על הפעילות להשבתת אדמות הארץ בשליחותם של גדולי ישראל, הוא הרב בנציון קוגלר יו"ר קרן השביעית, הקרן שיסודותיה בהררי קודש, ונוסדה ע"י מרנן ורבנן זצוק"ל ויבדלחט"א שליט"א. "פעילות הקרן רחבה מאוד ומתחלקת לכמה חלקים", מספר לנו הרב קוגלר. "החלק והנטל המרכזי בעלויות הקרן הוא מתן סעד כלכלי המסייע לחקלאים להחזיק את הראש מעל המים, ולהמשיך לאחוז במקל משתי קצותיו: גם להמשיך ולהחזיק בקרקעות בתקופת השמיטה וגם לא לקרוס כלכלית או להפסיד את השטחים לאחר במהלך השנה".

"אנחנו פועלים ביחד עם החקלאים" מוסיף הרב קוגלר. "רוב החקלאים שותפים בחלק משמעותי מעלות ההחזקה הכלכלית והכללית ואנחנו מסייעים להם, איתם יחד, בהחזקת חלק גדול מתשלום השכירות. יחד עם זאת כאשר אנחנו מגיעים לחקלאי ואנחנו רואים שאין ביכולתו לעמוד בעול הכלכלי אנחנו נכנסים לתמונה לגמרי ואנחנו מעבירים לבעלי הנחלות את מלוא סכום השכירות הנדרש".

בנוסף לכך יש לקרן גם אמצעים מיוחדים המבררים במהלך שנת השמיטה כולה את המתרחש בקרקע, במטרה לוודא שזו אכן תושבת באופן מלא: "בשנת השמיטה הקודמת התחלנו להפעיל אמצעי מעקב שונים, בין אם רכזים אזוריים, בין דרך חברה מיוחדת שפועלת בתחום ובין באמצעים טכנולוגיים - בהם מטבע הדברים אני מבין פחות - שכל מטרתם ויעודם לברר כל שינוי ולו הקל ביותר המתרחש בקרקע", הוא מסביר. "השנה אנחנו אף מעלים את רמת הפיקוח ומרחיבים אותה מאוד, כך שבעזרת ה' נפעיל מערך שלם של פיקוח הדוק והרמטי הפועל מול כל פרט ומכיר את כל תוואי ותנאי השטח, כך שאנחנו נקבל התרעה על כל שינוי שחל בשדה, ולו הקל ביותר, והדבר ידווח אלינו באופן מיידי, מתוך מטרה שנוכל לוודאות כי אכן נשמרת השמיטה כראוי ונכונן על דעת פוסקי ישראל בכל הזמנים".

הרב קוגלר מתאר את הקשר הרציף עם גדולי ישראל. "אין לתאר את שמחתם של גדולי הדור כשאנחנו מראים להם את הגידול המהיר בכמות שומרי השמיטה בארץ ישראל. שימו לב לנתונים", משתף אותנו הרב קוגלר גם במספרים המדויקים שמלמדים אותנו את היקף התופעה המיוחדת: "בשמיטה של שנת תשס"א היו 147 ישובים בהם שמרו שמיטה ב-184,600 דונם של קרקע, הרי שבשמיטת תשס"ח עלינו ל-238 ישובים ול-272,622 דונם, ובשמיטה הקודמת, תשע"ה, זינקנו ל-377 ישובים ו-333,790 דונם (!) של קרקעות שמושבתות בשמיטה".

הרב קוגלר מעיד שהשנה, לקראת שנת השמיטה תשפ"ב, גדולי ישראל הטילו על קרן השביעית שליחות מיוחדת: לדאוג שרוב אדמות ארץ ישראל יושבתו. "בעקבות הוראתם של גדולי ישראל עשינו השנה מאמץ גדול ומיוחד להביא לידי כך שרוב החקלאות היהודית בארץ ישראל תושבת לגמרי בשנת השמיטה. מבחינה מספרית זה אומר, אחרי שנוויד את אזור אילת והערבה שמדרום לקו הרוחב 30 שאינם חלק מארץ ישראל המקורית, יש 1,130,000 דונם של חקלאות יהודית. כדי להגיע לרוב אנחנו צריכים להכפיל את כמות הקרקעות השומרות שמיטה ולהגיע ל-680,000 דונם של קרקעות מושבתות בשמיטה".

"יצאנו לעבודה קשה מאוד ועברנו חקלאי אחר חקלאי, שוחחנו עם בעלי אדמות וקרקעות והשקענו הרבה מאוד מאמץ כדי להצליח להגיע לידי כך שבאמת יושבתו לפחות שש מאות ושמונים אלף דונמים. קשה להבין את גודל השטח המדובר: מדובר בשטחים עצומים ואדירים שבעבר יכולנו רק לחלום שנצליח להשביט אותם, אבל חפץ ה' בידינו הצליח – והצלחנו לקיים את שליחותם של גדולי הדור: בעזרה משמים ממש הצטרפו חקלאים רבים, בהם כאלו שבעבר לא הסכימו להקשיב לנו – והשנה הם החליטו לא רק להקשיב, אלא גם לקיים, ובמסירות נפש של ממש הם הצטרפו לקבוצת החקלאים גיבורי הכוח המוסרים את נפשם על קדושת מצוות שביעית".

"אני קורא לציבור כולו להתגייס למען המשימה ההיסטורית" מסיים הרב קוגלר את דבריו. "בסופו של דבר זאת משימה כלל-יהודית, כאשר רק כולנו יחד, יכולים לספק את התמיכה הזו לחקלאים. תמיכה שחשובה להם כדי להחזיק את הראש מעל המים בתקופת הקשה, וחשובה לנו, כדי לקיים את מצוות התורה ולהשביט כמה שיותר אדמות בארץ ישראל", ובעזרת ד' נזכה בראשות גדולי מאורי וצדיקי הדור שליט"א, לקיום ההבטחה "במוצאי שביעית בן דוד בא..."!

הרב בן ציון קוגלר בשטח

המורות שהיו בסיור ניגשו אל אשת החקלאי וביקשו שתתפלל ותברך שתי מורות בצוות בית הספר, אשר לכל אחת מהן היה רק ילד אחד (אצל מורה אחת, הילד – היחיד הגיע כבר לגיל 15), ואצל השניה הגדול היה בן 5. הן תיארו בפני אשתו של החקלאי את צערן ויסוריהן של המורות הללו, על שאינן זוכות לילדים נוספים.

האשה הבטיחה שתתפלל, וקיימה את דבריה. והנה, פחות משנה לאחר מכן, בערב שבת קודש פרשת 'ויקהל-שקלים', זכו שתי המורות להכניס את בניהן שנולדו להן למזל טוב, בבריתו של אברהם אבינו! הדבר היה בבחינת הבלתי-ייאמן, שתי המורות זכו ללדת באותו יום, לאחר שאשת – החקלאי בירכה אותן. מה רבו מעשיך ה'!!! – וציוותי את ברכתך, כפשוטו. היתה זו עוד ברכה של חקלאי שהתקיימה, וכפי שאמר מרן הגר"ח קניבסקי שכדאי לקבל ברכה מאנשים אלה שמסרו את נפשם על שמירת השמיטה, ועשו הכל למענה.

אין כל ספק שגיבורי הכח הללו, שברכותיהם עושות רושם, ראויים לקבל את מלוא התמיכה של כלל הציבור, שזוכה בעבורם. שרק בזכותם בארץ ישראל משביתים היקפים כה נרחבים של אדמות בשנת השמיטה הבעל"ט. המהלך המתבקש הוא להיות שותף עם אותם חקלאים, לא רק כדי לעזור להם שזו מצווה חשובה לכשעצמה, אלא להיות חלק מהזכות הכבירה של מצוות השבתת הארץ.

ברכותיו של חקלאי עושות רושם

באותה שנת שמיטה שדותיו של דורון הפכו למוקד עליה לרגל. שמירת השמיטה הפרטית שלו הפכה לנחלת הכלל בצורה כל-כך מפתיעה, עד כדי כך שיותר מ-5,000 איש ביקרו במשך שלו במהלך שנת השבע. "הגיעו לכאן, לחממות, בכל יום רבנים מהארץ ומחו"ל, שעודדו אותי וביקשו לשמוע שוב ושוב את סיפורי. "בהתחלה לא הבנתי כל-כך את סיבת ההתפעלות", הוא מצטט, "אבל בהמשך, כשחשבתי על הנתון הבא, הבנתי שנפלה בחלקי זכות: שני אחוזים בלבד מאזרחי המדינה הם חקלאים, המשווקים את כל התוצרת החקלאית. רק מעטים יכולים לשמור על המצווה, ואני זכיתי להימנות עמהם".

אבל הסיפור לא נגמר בביקור גרידא: גדולי התורה, ובראשם מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי, שלחו אליהם אנשים הזקוקים לברכה. הגר"ח קניבסקי שליט"א טבע את המושג 'ברכה שמקבלים משומרי שמיטה', והסביר שמי שמתברך משמים בברכה 'וציוותי את ברכתך', יכול ומורשה להעביר את הברכה גם לאחרים. בחודש סיון תשע"ה, בעיצומה של שנת השמיטה, יצאו כיתות ד' של ביה"ס 'משכנות תמר' באחוזת ברכפלד, לטיול, וביקרו אצל חקלאי שומר שמיטה, דורון טוויג במושב עזריה.

כשאחרים
מאחלים
שנה טובה

אנחנו
דואגים
לשנה טובה

רוצים להיערך מראש להוצאות החגים? הלוואת חג של לאומי עד 50,000 ₪ ועד 50 תשלומים ללא ריבית!*

לפוחתי חשבון ולמעבירי משכורת חדשה ובכפוף לשימוש בכרטיס
אשראי של לאומי ב-2,000 ₪ בחודש

Brilliant & co.

לאומי. בנק שחושב מחר.

אי עמידה בפירעון ההלוואה או האשראי עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל | אישור ההלוואה ותנאיה בכפוף לשיקול דעת הבנק ולתנאי המבצע | ההלוואה נושאת ריבית קבועה שתחויב מידי חודש | הלקוח יזכה בסכום הריבית מדי חודש בכפוף להעברת משכורת ופעילות בכרטיס אשראי | המבצע בתוקף עד 31.12.2021. לאומי רשאי לשנות או לבטל את תנאי המבצע בכל עת וללא הודעה מוקדמת | פרטים מלאים ומחייבים בסניפי לאומי ובאתר הבנק